

КУЛЬБІДА С.В., РИБАК О.А., АДАМЮК Н.Б.

УКРАЇНСЬКА ЖЕСТОВА МОВА

ЖЕСТІВНИК

2023

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України
(протокол № 10 від 21.12.2023 р.)

Рецензенти:

Чепчина І., голова ЦП Українського товариства глухих.
Біланова О., вчитель жестової мови КЗО «Криворізька спеціальна школа
«Сузір'я» ДОР», член правління ГО «Об'єднання нечуючих педагогів».
Федорченко Д., вчитель-дефектолог В(З)СШ № 27 м. Києва.
Іванюшева Н., перекладач жестової мови, Заслужений працівник
соціальної сфери, УТОГ.

Кульбіда С.В., Рибак О.А., Адамюк Н.Б. (2024). Українська жестова мова: *жестівник*. Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. Відділ української жестової мови. Київ: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2023. 220 с.

Крізь призму історичного і сучасного джерелознавства (словників жестів, жестівників), емпіричної бази зразків жестового мовлення відділу української жестової мови обґрунтовано доцільність вивчення і номінацію жестових одиниць конфігурації «ОДИН», «ВКАЗІВНИЙ ПАЛЕЦЬ» та (їхніх варіантів), із залученням теоретико-методологічного інструментарію методики аналізу кінетичного матеріалу. Здійснено системне дослідження поширення семантики у використанні носіїв лінгвістичного опису мовного членування кінетичних особливостей УЖМ та встановлено межу між власне застарілими і сучасними формами жестових одиниць. Експериментально апробовано, перевірено логіко-структурну модель аналізу жесту, як дослідницьке знаряддя, що допомагає здобувати цілісне теоретичне знання про кінетичні компоненти жестової одиниці.

Дослідження базувалося на дескрипції невербальних засобів, які характеризують глуху людину у різноманітних сферах її розумової і практичної діяльності, стосунків з іншими людьми, ставлення до предметів і явищ довкілля, до суспільства та ін. Вагомим внеском у розвиток жестового мовознавства стало введення до наукового обігу дефініцій «конфігурація «ОДИН», «позиція долоні», «домінуюча рука», що відповідає чинним тенденціям вивчення національних жестових мов на сучасному етапі.

У мовознавчій розвідці відбито функціонально й генетично зіставну інформацію про різні компоненти жестових одиниць, як структурного рівня мови – кінетики, що засвідчує унікальність проаналізованої порівняльної інформації, можливість принципово нового розв'язання традиційних питань в історичному і сучасному контексті джерелознавства УЖМ в Україні, визначення суттєвих ознак стандарту кінетичного рівня УЖМ.

Жестівник підготовлено за результатами фундаментального наукового дослідження планової теми «Теоретико-методичні засади забезпечення комунікативної доступності освітнього середовища для осіб із порушеннями слуху (0121U108686) у відділі української жестової мови ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України в 2021-2023 рр

©Кульбіда С.В., Рибак О.А., Адамюк Н.Б., 2023
©Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України,
відділ української жестової мови, 2023

ЗМІСТ

I. ЧАСТИНА ПЕРША

- 1.1. ПЕРЕЛІК ЖЕСТОВИХ ОДИНИЦЬ НА КОНФІГУРАЦІЮ .....
- 1.2. КІНЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА:
- ОДНОРУЧНИХ СКЛАДНИХ ЖЕСТІВ.....
  - ДВОРУЧНИХ З ОДНАКОВОЮ КОНФІГУРАЦІЄЮ.....
  - ДВОРУЧНИХ З РІЗНОЮ КОНФІГУРАЦІЄЮ.....

II. ЧАСТИНА ДРУГА

- 2.1. ПЕРЕЛІК ЖЕСТОВИХ ОДИНИЦЬ НА КОНФІГУРАЦІЮ .....
- 2.2. КІНЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА:
- ОДНОРУЧНИХ ПРОСТИХ ЖЕСТІВ.....
  - ОДНОРУЧНИХ СКЛАДНИХ ЖЕСТІВ.....
  - ДВОРУЧНИХ З ОДНАКОВОЮ КОНФІГУРАЦІЄЮ.....
  - ДВОРУЧНИХ З РІЗНОЮ КОНФІГУРАЦІЄЮ.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

1. ЗАБУТИ, ВИЛЕТІЛО З ГОЛОВИ II-I
2. ПОВІДОМЛЕННЯ, ПОВІДОМЛЯТИ II -III
3. ВІН III-V
4. ВОНА III-V
5. ОДЕСА V
6. ЗОЛОТО V
7. НЕДІЛЯ III-V
8. СТО V
9. ОДИНАДЦЯТЬ V
- 10.ОДНА ТИСЯЧА V
- 11.ОДИН ЛІТР V
- 12.ЧЕРВ'ЯК V
- 13.ЗВІДКИ?
- 14.НЕ БУДУ III-V
- 15.ЗАПИТАННЯ V
- 16.ПОСТРІЛ ВГОРУ
- 17.ПОСТРІЛ ВПЕРЕД, ВИСТРЕЛИТИ 84
- 18.ОБРАЗИТИ III-V
19. ОБІЗВАТИ

ДВОРУЧНІ (З ОДНАКОВОЮ КОНФІГУРАЦІЄЮ)

1. ЗІРКИ I
2. КАПЕЛЮХ I
3. СЛОВАКІЯ I
4. ІНЖЕНЕР, ТЕХНОЛОГ II
5. ФАНТАЗУВАТИ II-I
6. НАСУПИТИ БРОВИ II
7. КАЗКА II
8. ПЛАКАТИ III
9. ГІЛКА, ГІЛКИ III-IV
- 10.ДОЩ?
- 11.ЗОСЕРЕДЖЕНІСТЬ III-V
- 12.ВІВЦЯ III
- 13.КРИЧАТИ варіант III I-X
- 14.РОЗМОВА, БЕСІДА, РОЗМОВЛЯТИ III
- 15.ШАШЛИК
- 16.БРАТ
- 17.СЕСТРА
- 18.ДИТИНА?

- 19.ВІЧНО, ВІЧНІСТЬ V
- 20.ПЛЕНУМ, ЗБОРИ, НАРАДА III-IV
- 21.ЛИСТОК, АРКУШ
- 22.ЗАКАРПАТТЯ
- 23.СУДОМА
- 24.РІДНЯ, РІДНІ, РОДИЧІ
- 25.ПРОТИ
- 26.ОРГАНІЗАЦІЯ
- 27.БІЛОРУСЬ
- 28.ГРЕЦІЯ
- 29.КУТ, РІГ ВУЛИЦІ
- 30.СМЕРЧ
- 31.ЗУСТРІЧ
- 32.ОСОБЛИВИЙ, ОРИГІНАЛЬНИЙ
- 33.ФУТБОЛ
- 34.ТАКОЖ, ОДНАКОВИЙ
- 35.ЗМІНА
- 36.ПЕРЕКЛАДАЧ
- 37.ПРОДУКЦІЯ, РІЗНИЙ*
- 38.ВСТУПИТИ
- 39.СПРАВЖНИЙ, ІСТИННИЙ
- 40.ВЕРМІШЕЛЬ, МАКАРОНИ
- 41.ВІЧНИЙ*
- 42.ПЛЮС
- 43.НІЖ
- 44.ГОСТРИЙ*
- 45.ЦЕЙ*
- 46.ЧЕРЕЗ, ПОКОЛІННЯ
- 47.ПОВЕРТАТИ, ПОВЕРНУТИ V
- 48.КРУТИТИСЯ V
- 49.ОНУК, ОНУКА
- 50.ФІНАЛ
- 51.ГОТУВАТИСЯ
- 52.ПРОВОДЖАТИ 2
- 53.ПО-ПЕРШЕ
- 54.СТВОРЕННЯ, ПІДЙОМ
- 55.ПАРТІЯ, КРАЇНА, ВІДДІЛ, РЕСПУБЛІКА
- 56.КРИТИКА, ДИСКУСІЯ, ДЕБАТИ
- 57.ШВИДКИЙ*
- 58.ШВИДКО
- 59.МОРКВА
- 60.ОГІРОК
- 61.ІСТЕРИКА

- 62.ПАЛАС, КИЛИМ
- 63.ПАДАТИ (КУРС ВАЛЮТИ)
- 64.ОБЛАСТЬ VI
- 65.ВЕЛИКИЙ, ВЕЛИЧНИЙ IV
- 66.АВТОМАТИЧНО V
- 67.АРЕШТ, АРЕШТУВАТИ
- 68.БИГ
- 69.ПЛЕСТИ, В'ЯЗАТИ СПИЦЯМИ 60
70. ТОЧНО КОНКРЕТНО
- 71.ХВИЛЯ
- 72.ВИСОТА
- 73.ГЛИБОКО, ГЛИБШЕ
- 74.ГОП
- 75.ГРАМОТА
- 76.ГРИМІТИ III
- 77.ДІЙСНО
- 78.ДОВЖИНА
- 79.ГІДНІСТЬ, ГІДНИЙ*
- 80.ІНШИЙ
- 81.ЗАПУСТИТИ
- 82.ТУТ
- 83.ІНАКШЕ
- 84.ІНЖЕНЕР
- 85.ІНОДІ
- 86.ХРЕСТ НА МОГИЛІ
- 87.ДЕХТО
- 88.КОЛЕСА
- 89.КОРАБЕЛЬ КОСМІЧНИЙ
- 90.РАКЕТА
- 91.КОРОТКИЙ, СТИСЛИЙ
- 92.КОЛО
- 93.КРУЖЕЧОК
- 94.КРУТИТИСЯ
- 95.ЯКИЙ, КОТРИЙ
- 96.ПЕРІОД
- 97.ЛОМАТИСЯ
- 98.МАГНІТОФОН
- 99.ВЛУЧНО
100. НАЗАВЖДИ
101. НАЗУСТРІЧ
102. НАВПАКИ
103. НАЛЯКАТИ
104. СПРАВЖНІЙ

105. ДЕЯКИЙ
106. НЕЗВИЧНИЙ
107. ОСОБЛИВИЙ
108. НІЧІЯ
109. НІЖКА(И)
110. УТВОРЕННЯ
111. УТВОРЕННЯ
112. ОДНАКОВО
113. ОДНОЧАСНО
114. ОДНОЧАСНО
115. ОДНОКЛАСНИК
116. ОТОЧИТИ
117. ВІДРІЗНЯТИСЯ
118. ПАЛЕЦЬ
119. ПЕРЕВОДИТИ (в інший клас)
120. ПЕРЕКЛАДАТИ
121. ПЕРЕКЛАДАЧ
122. ПЕРЕГОРНУТИ
123. ПЛАКАТ, ХУСТКА
124. ПРИКАЗКА
125. ВІДПОВІДАТИ
126. ПОЛОВИНА (ПІВ)
127. ПОЗИТИВНИЙ*
128. СУПЕРЕЧКА, СПЕРЕЧАТИСЯ
129. ТОМУ
130. ПЕРЕТВОРЮВАТИ
131. ПРОВОДИТИ
132. ЛЯКАТИ
133. ПУТІВКА
134. РІЗНИЦЯ
135. РОЗРІЗНЯТИ
136. РОЗХОДИТИСЯ (ПОГЛЯДИ)
137. СТАВИТИ (ЗМІНА)
138. СТАРТ
139. СТРІЛКА
140. ТАК, ТАКИЙ
141. ТИП
142. ТЕХНІКА
143. ТРАДИЦІЯ
144. ТРАНСПОРТ
145. УСМІШКА
146. УСТУПАТИ
147. ВЛАШТОВУВАТИ (СВЯТО)

- 148. ДІЛЯНКА
- 149. ФІНІШ
- 150. РИСА ІІІ
- 151. ЮВІЛЕЙ

ДВОРУЧНІ З РІЗНИМИ КОНФІГУРАЦІЯМИ

- 1. ІНФОРМАЦІЯ ІІ-ІІІ
- 2. РОЗУМІТИ
- 3. ВІРА ІІІ-V
- 4. ГРИБ
- 5. ПОЧАТОК
- 6. ЗМІСТ, ЗНАЧЕННЯ
- 7. ЗОШИТ, ГОРТАТИ
- 8. ДЕШЕВО
- 9. ШАХЕД
- 10. ПИТАННЯ
- 11. ВИДАТИ
- 12. ВИПИСКА, ВИПИСАТИ
- 13. ЦВЯХ
- 14. МІСТО
- 15. ДІЛИТИ
- 16. ОБОВ'ЯЗОК, ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ
- 17. НОТАТКА, ДОПИС
- 18. ЗАУВАЖЕННЯ
- 19. ЗАКРЕСЛИТИ 2 ВАРІАНТИ
- 20. ЗВАТИ, КЛИКАТИ
- 21. ІМ'Я
- 22. АБО
- 23. ВИКЛЮЧАТИ
- 24. ВІДЧУВАТИ 163, ВІДЧУТТЯ, ВІДЧУТИ
- 25. ОЛВЕЦЬ
- 26. КОМПАС
- 27. ЛІЗТИ
- 28. ПРОМІНЬ
- 29. МІРА
- 30. НОРМАЛЬНО, НОРМА
- 31. ПРИЗНАЧИТИ
- 32. НАПОЛЕГЛИВО
- 33. НІГОТЬ
- 34. ПОЗНАЧАТИ
- 35. ОРБИТА

- 36.ОЦІНКА
- 37.РУКАВИЦЯ (ПЕРЧАТКА)
- 38.ПІВТОРА
- 39.ПОЛЮС
- 40.ПОТРАПИТИ, ПОЦІЛИТИ
- 41.ПОРІВНУ
- 42.ПОСАДА
- 43.ПОХІД
- 44.ЗРАДНИК
- 45.ПРИБІГАТИ
- 46.ПРИЛАД
- 47.ПРИТЯГАТИ,
- 48.ПРИХОДИТИ
- 49.ПРОБИРАТИСЯ, ЛІЗТИ
- 50.ПРОБЛЕМА, ПИТАННЯ
- 51.ТОЧКА, КРАПКА
- 52.КРАПКА
- 53.РИБАК
- 54.ЗВЕСТИ ГНІЗДО
- 55.ВЛАСТИВІСТЬ
- 56.РАХУВАТИ
- 57.СТРІЛЯТИ
- 58.ТАНК
- 59.ТЕРМОМЕТР
- 60.ПОМНОЖИТИ
- 61.ВПЕРТИЙ
- 62.ХВІСТ

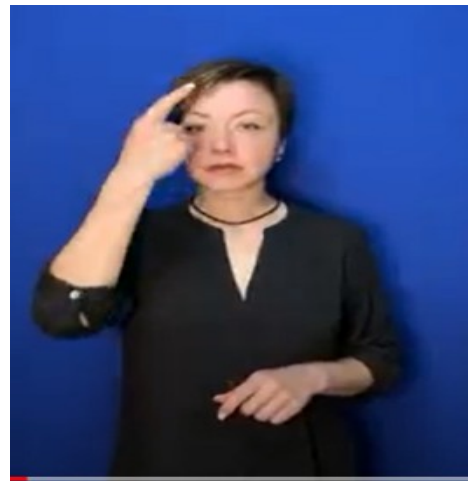
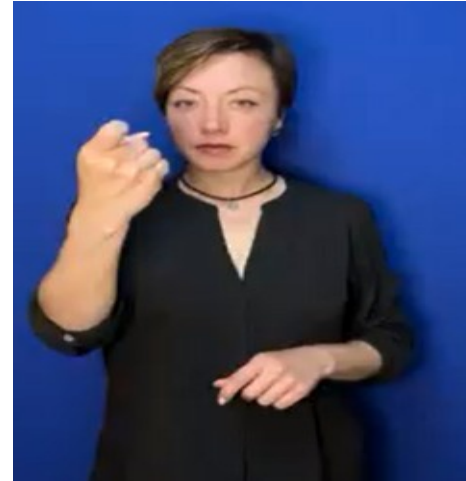

ДВОРУЧНІ СКЛАДЕНІ

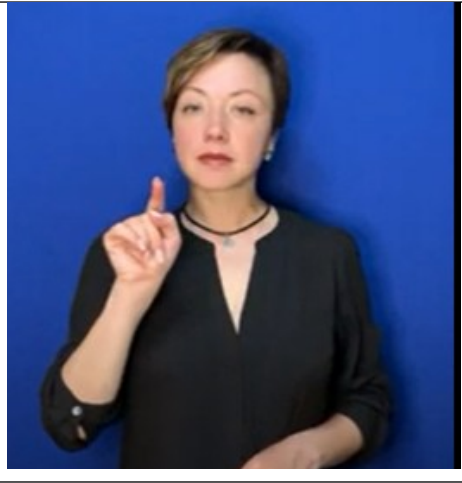
1. ТУПИЙ
2. ЗАПАМ'ЯТАТИ
3. ЛІКАРНЯ
4. ОДНОГОЛОСНО
5. ЗАБЛУДИТИСЯ
6. ЗАБОРОНИТИ
7. КОЛОДЯЗЬ
8. КОМПОЗИТОР
9. ЦІКАВИЙ, ПХАТИ СВІЙ НІС
10. НЕЗРУЧНО
11. ПЕРШОКЛАСНИК
12. РУШНИК
13. ПЕРІОД, ПОРА

- 14.ПРОВІДНИК
- 15.БАТЬКІВЩИНА
- 16.СКОВОРІДКА
- 17.СКРОМНИЙ
- 18.СЕНС
- 19.СУМНІВ
- 20.ТВІР
- 21.ФУТБОЛІСТ
- 22.ЮНАК
- 23.ДІВЧИНА

ПЕРША ЧАСТИНА

ЗАБУТИ, ВИЛЕТІЛО З ГОЛОВИ II-I

		
<p>ПОВІДОМЛЕННЯ, ПОВІДОМЛЯТИ</p>		<p>II - III</p>
		
<p>ВІН III-V</p>		

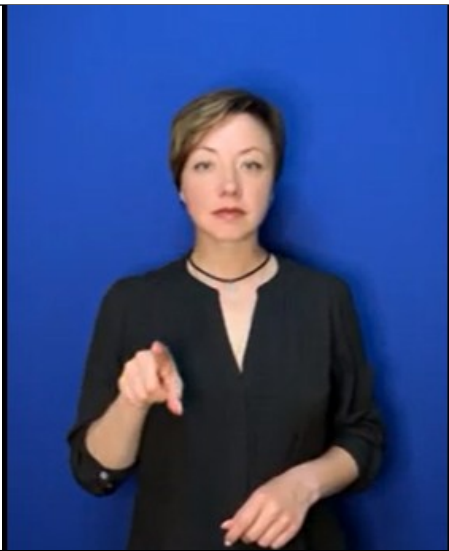
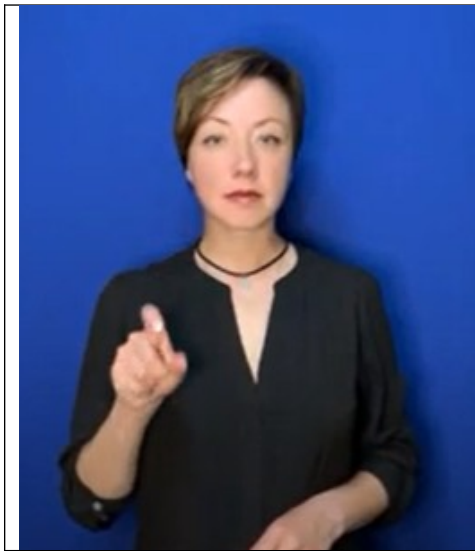
ВОНА III-V

ОДЕСА V

ЗОЛОТО V

ОДИН

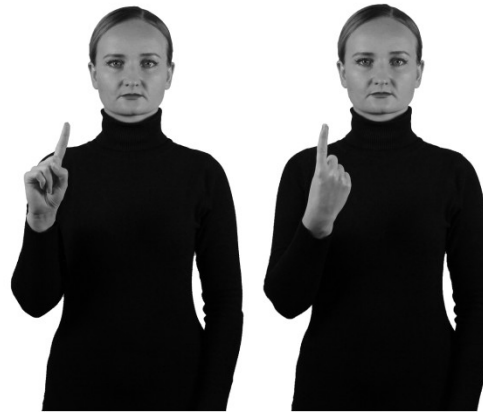
1

Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права ² рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	До себе
	<i>Локалізація</i>	Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини
	<i>Рух</i>	Без руху. Режим застигання.
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Губи на лінії або ледь до форми О
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

1 Фото жестових одиниць є орієнтовною моделлю їх відтворення для формування загального уявлення про певний жест, основний опис особливостей виконання представлено в таблицях.

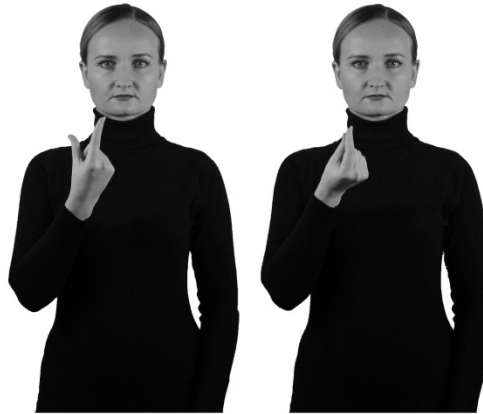
2 Для шульги відповідно ліва рука, жест відтворюється дзеркально до опису в таблиці.

ПЕРШИЙ

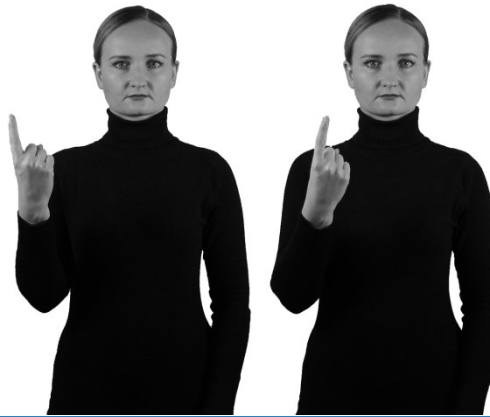
Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Протилежна з оберненням до себе.
	<i>Локалізація</i>	Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини
	<i>Рух</i>	Обертання руки зі сталою дано. Конфігурацію навколо своєї осі.
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Ледь стиснуті губи
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ПЕРШИЙ

Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Направлена до себе.
	<i>Локалізація</i>	Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини
	<i>Рух</i>	Дворазове змикання вказівного і великого палтців
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Ледь стиснуті губи
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

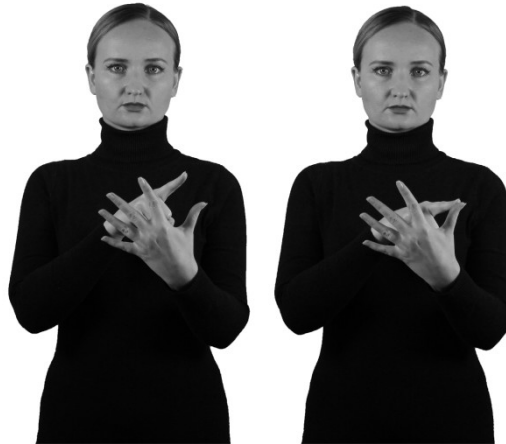
ПЕРШИЙ

Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Направлена до себе
	<i>Локалізація</i>	Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини
	<i>Рух</i>	Дворазовий рух руки у даній конфігурації з боку у бік з невеликою амплітудою.
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Ледь стиснуті губи
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

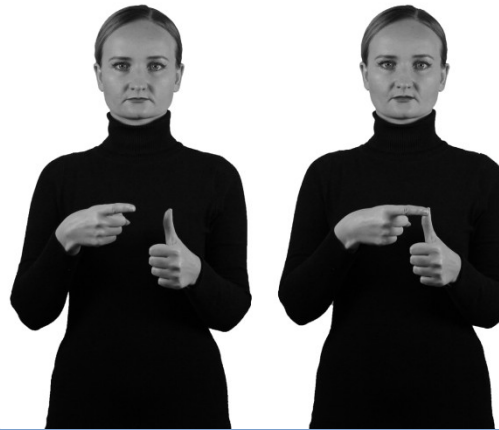

ПЕРШИЙ

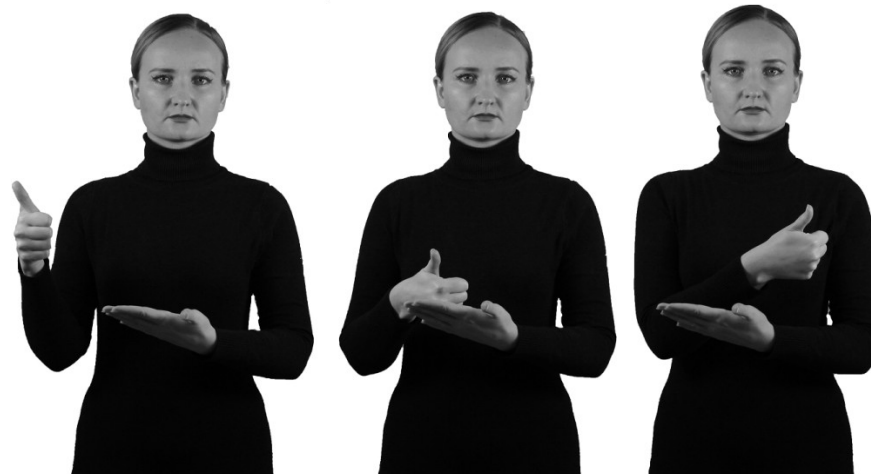
Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту:	дворучний	
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Локалізація</i>	Долоня домінантної руки направлена на долоню допоміжної
	<i>Рух</i>	Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини Подушечкою вказівного пальця домінантної руки з подвійним постукуванням по подушечці великого пальця допоміжної руки
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Дещо розчахнуті очі, губи ледь стиснуті
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ПО-ПЕРШЕ

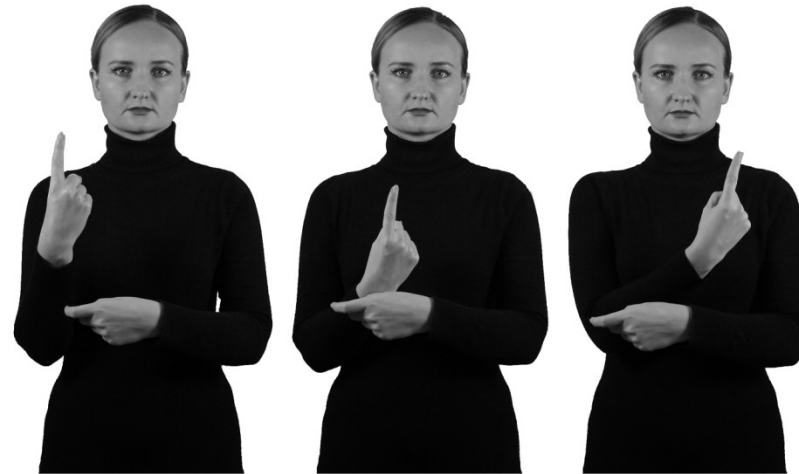
Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту: дворучний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Локалізація</i>	Долоня домінантної руки направлена на долоню допоміжної
	<i>Рух</i>	Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини Подушечкою вказівного пальця домінантної руки з подвійним постукуванням по подушечці великого пальця допоміжної руки
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Дещо підняті брови, губи наближено до О
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ВПЕРШЕ

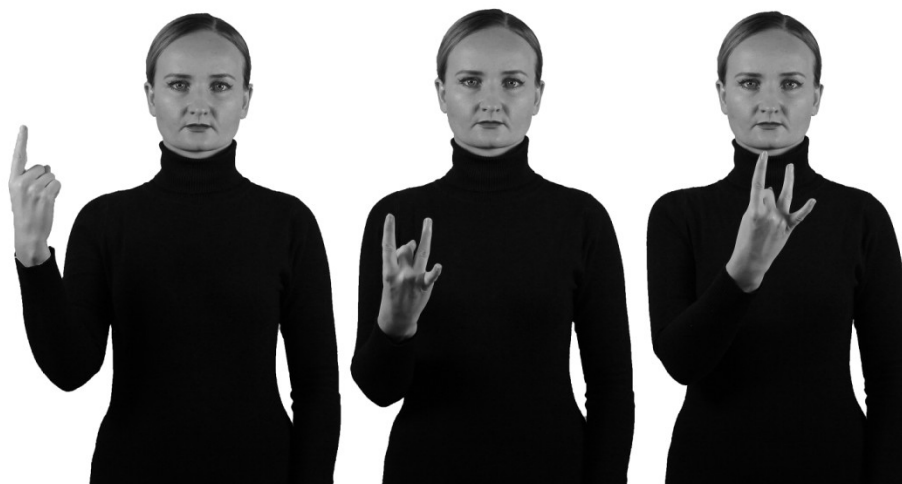
Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту:	дворучний	
Мануальні знаки:	<p><i>Конфігурація</i></p> <p><i>Орієнтація долоні</i></p> <p><i>Локалізація</i></p> <p><i>Рух</i></p>	<p>Права рука в конфігурації </p> <p>Рука затиснута в кулак з відчепірим великим пальцем (робоча рука)</p> <p>Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини</p> <p>Робоча рука у першій конфігурації різко проходить тильною стороною по відкритій долоні допоміжної руки</p>
Немануальні знаки:	<p><i>Погляд</i></p> <p><i>Міміка</i></p> <p><i>Голова</i></p> <p><i>Корпус</i></p>	<p>На реального чи уявного співбесідника</p> <p>Очі дещо розчахнуті, губи ледь стиснуті</p> <p>Нерухомо</p> <p>Нерухомо</p>

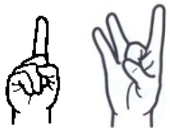
ПЕРШИЙ РАЗ

Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: дворучний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	 Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Рука затиснута в кулак з відчепірим вказівним пальцем (робоча рука)
	<i>Локалізація</i>	Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини
	<i>Рух</i>	Робоча рука у першій конфігурації різко проходить тильною стороною по відкритій долоні допоміжної руки
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Очі дещо розчахнуті. Губи ледь стиснуті
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДНОГО РАЗУ

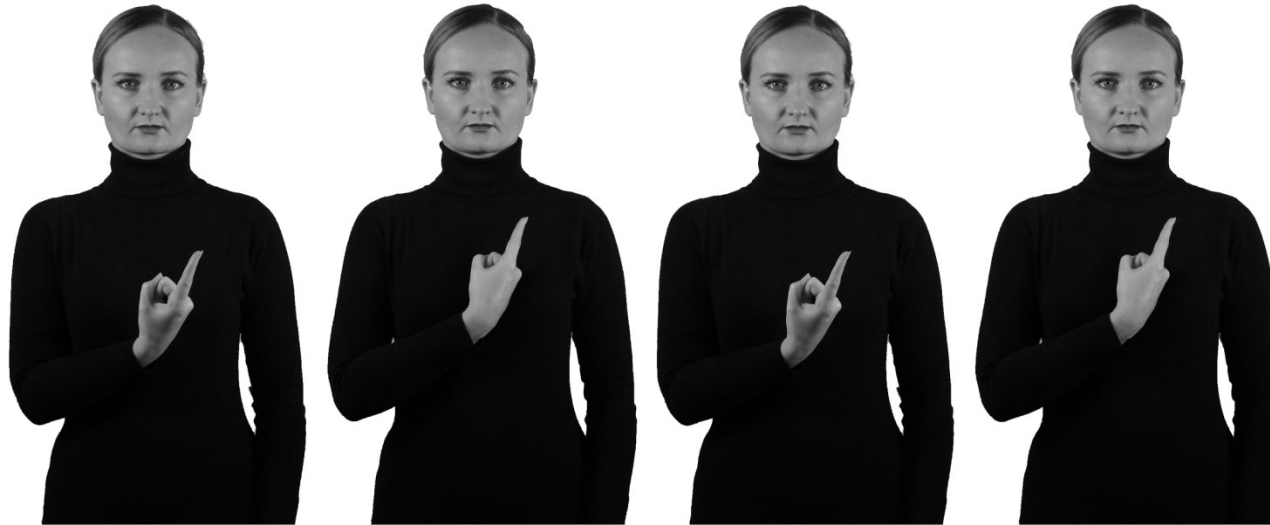
Тип жесту:	складений	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Повернена до себе
	<i>Локалізація</i>	Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини
	<i>Рух</i>	Рука у першій конфігурації рухається справа наліво, переливаючись у другу конфігурацію.
	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
Немануальні знаки:	<i>Міміка</i>	Очі дещо розчехнуті. Губи ледь наближено до О.
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ЄДИНИЙ

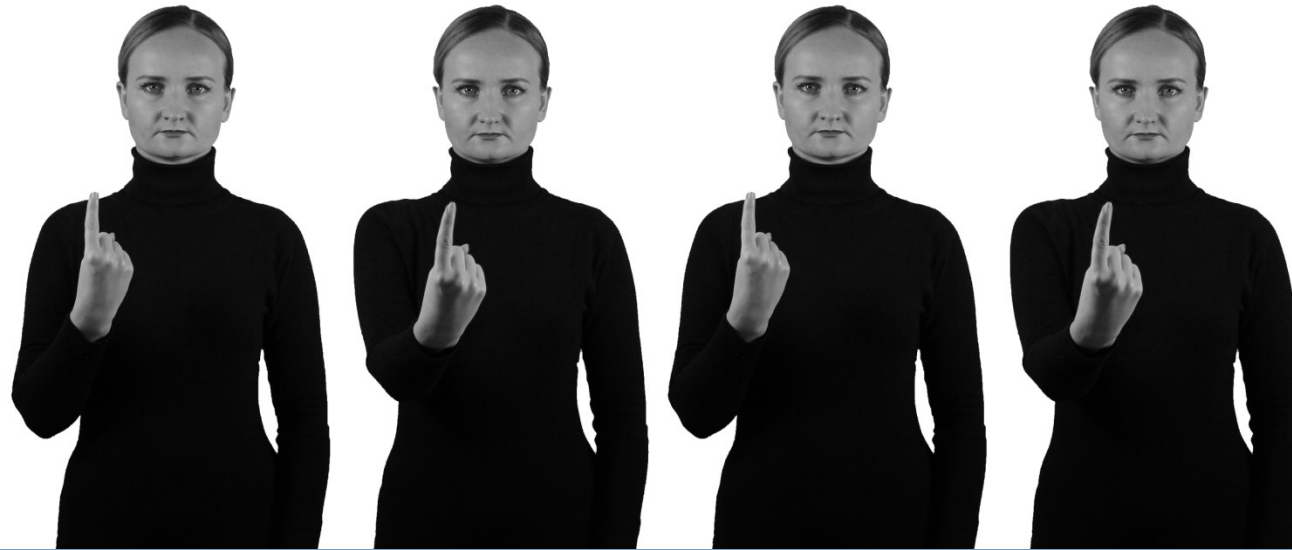
Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Повернена до себе
	<i>Локалізація</i>	Нейтральний простір. 10 – 30 см від гудини
	<i>Рух</i>	Коловий рух всієї руки з даною конфігурацією по колу
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Нейтральна
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

Я ОДИН, Я САМ

Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту:	одноручний	
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Тильною стороною до себе
	<i>Локалізація</i>	На рівні грудей
	<i>Рух</i>	Тильною стороною руки у даній конфігурації дворазове постукування по грудній клітці
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Дещо зіщулені зіниці очей
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

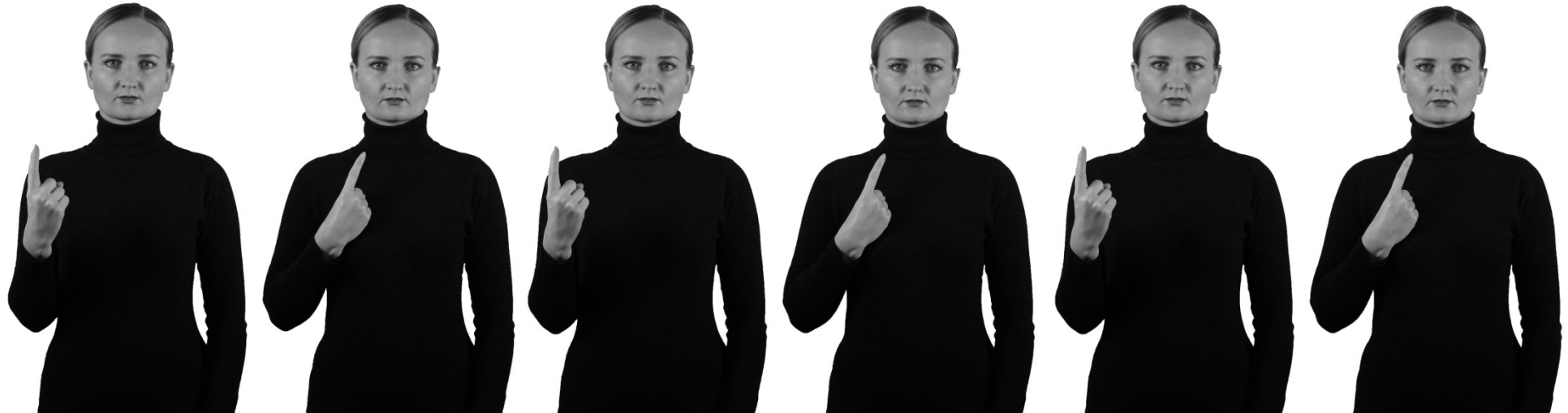
ТИ ОДИН, ТИ САМ

Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту:	одноручний	
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Повернена до себе
	<i>Локалізація</i>	Права сторона грудни. Нейтральний простір. 10 – 30 см від грудни
	<i>Рух</i>	Робоча рука у конфігурації робить сильний рух вглиб нейтрального простору і застигає
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Передні кінчики брів ледь підняті догори
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДИНОКИЙ, САМОТНИЙ

Тип жесту:

простий

Класифікаційна група жесту: одноручний

Мануальні знаки:

Конфігурація

Орієнтація долоні

Права рука в конфігурації

Локалізація

Повернена до себе

Рух

Права сторона груднини. Нейтральний простір. 10 – 30 см від груднини

Робоча рука у конфігурації робить сильний подвійний рух від нейтрального простору до груднини (доторком)

Немануальні знаки:

Погляд

На реального чи уявного співбесідника

Міміка

Нейтральна

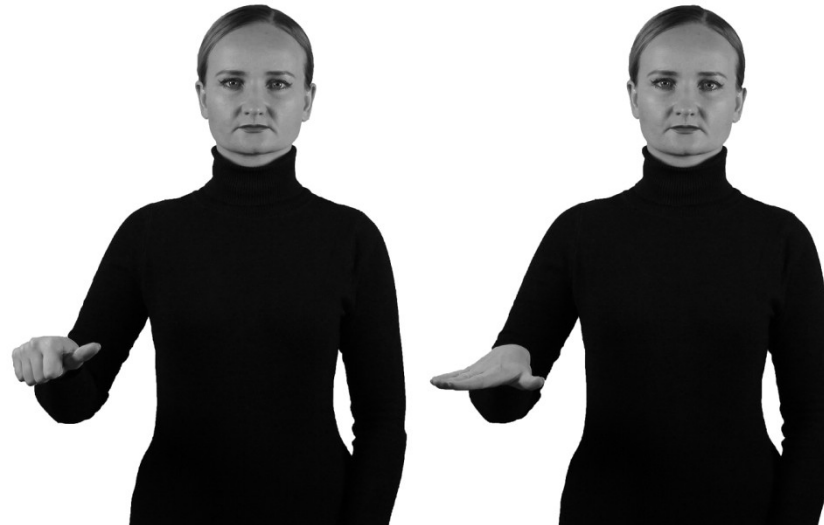
Голова

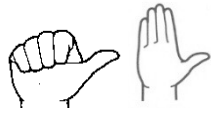
Нерухомо

Корпус

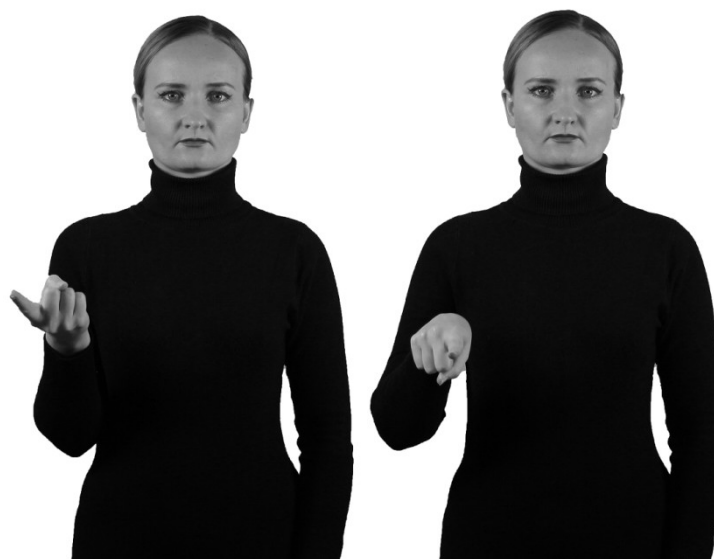
Нерухомо

ПЕРШЕ МІСЦЕ

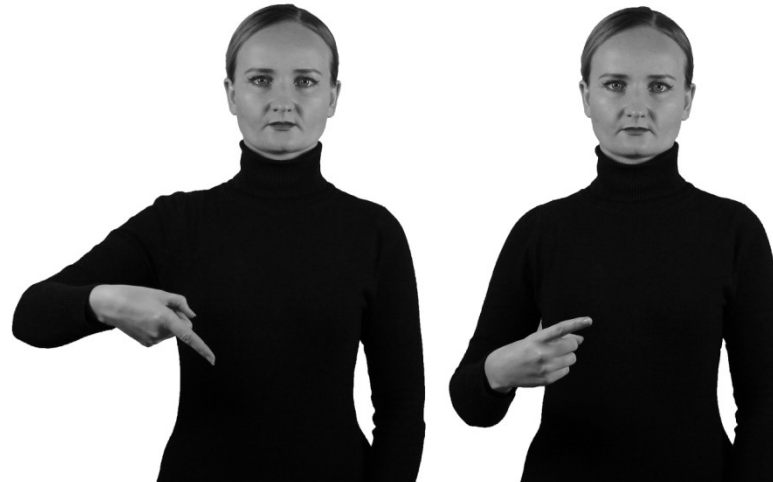
Тип жесту:	складений	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Закрита донизу долоня руки з відстовбурченим великим пальцем з наступним розкриттям долоні
	<i>Локалізація</i>	Збоку нижнього рівня грудини. Нейтральний простір. 10-30 см
	<i>Рух</i>	Рука у першій конфігурації різко переходить у другу в процесі руху донизу (5-10 см) із різким застиганням
	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
Немануальні знаки:	<i>Міміка</i>	Ледь стиснуті губи на другій конфігурації відпускаються
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДИНА ШТУКА

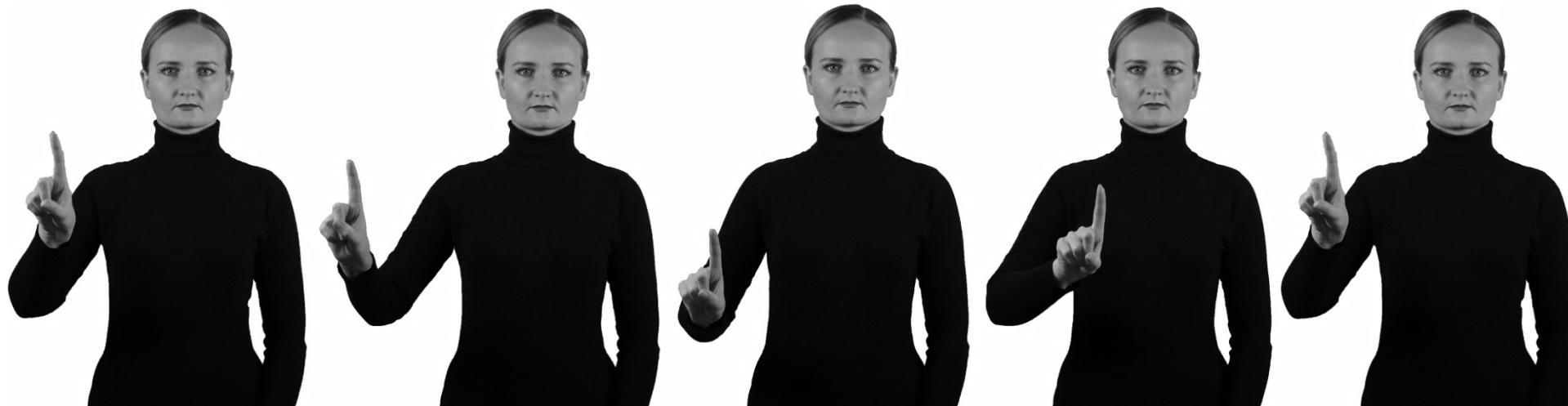
Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Локалізація</i>	Закрита догори долоня з наступним переходом вниз
	<i>Рух</i>	Рівень середини грудини, бічна область, нейтральний простір Рука у даній конфігурації робить напівколовий рух всією рукою донизу і застигає
	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
Немануальні знаки:	<i>Міміка</i>	Губи наближені ледь до О
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДИН КІЛОГРАМ

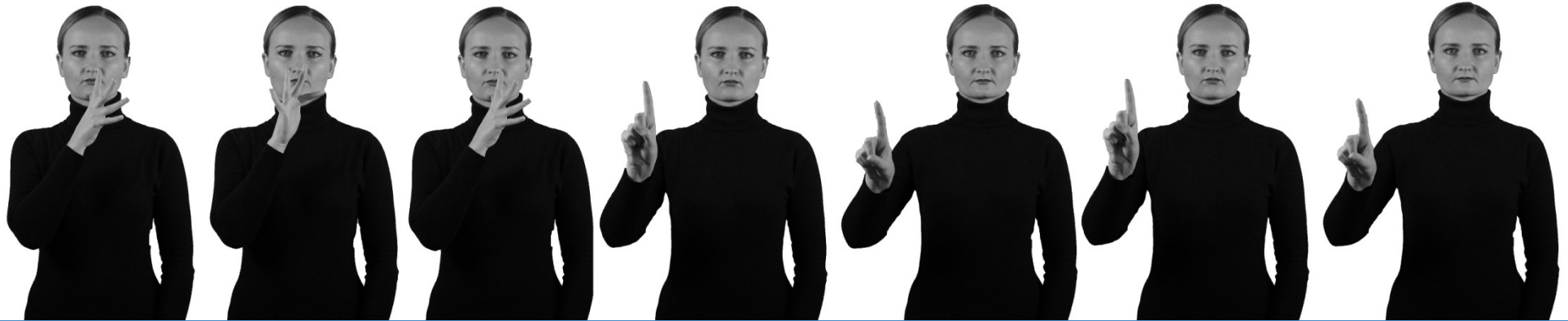
Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту:	одноручний	
Мануальні знаки:	<p><i>Конфігурація</i></p> <p><i>Орієнтація долоні</i></p> <p><i>Локалізація</i></p> <p><i>Рух</i></p>	<p>Права рука в конфігурації </p> <p>Закрита долоня у бічній позиції</p> <p>Рівень середини грудини, бічна область, нейтральний простір</p> <p>Саме зап'ясток руки зі сталою конфігурацією робить різкий рух донизу</p>
Немануальні знаки:	<p><i>Погляд</i></p> <p><i>Міміка</i></p> <p><i>Голова</i></p> <p><i>Корпус</i></p>	<p>На реального чи уявного співбесідника</p> <p>Нейтральна</p> <p>Нерухомо</p> <p>Нерухомо</p>

ОДНА ГОДИНА

Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<p><i>Конфігурація</i></p> <p><i>Орієнтація долоні</i></p> <p><i>Локалізація</i></p> <p><i>Рух</i></p> <p><i>Погляд</i></p>	<p>Права рука в конфігурації </p> <p>Закрита долоня спрямоаа на співбесідника</p> <p>Верхній рівень грудини, бічна її область, нейтральний простір</p> <p>Рука зі сталою конфігурацією робить чіткий коловий рух у нейтральному просторі зліва направо</p> <p>На реального чи уявного співбесідника</p>
Немануальні знаки:	<p><i>Міміка</i></p> <p><i>Голова</i></p> <p><i>Корпус</i></p>	<p>Нейтральна</p> <p>Нерухомо</p> <p>Нерухомо</p>

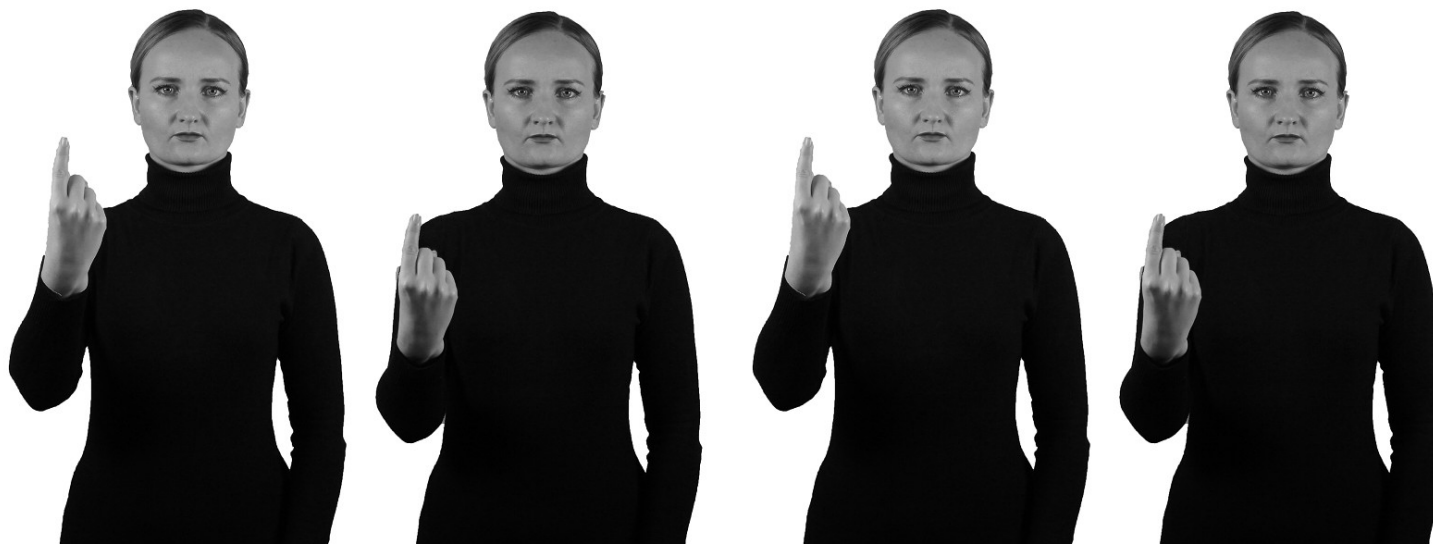
О ПЕРШІЙ ГОДИНІ

Тип жесту:	складений	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<p><i>Конфігурація</i></p> <p><i>Орієнтація долоні</i></p> <p><i>Локалізація</i></p> <p><i>Рух</i></p>	<p>Права рука в конфігурації</p> <p>Відкрита долоня у бічній позиції переходить у закриту, яка спрямована на співбесідника</p> <p>На рівні нижньої губи (права бічна область) з наступним переходом у нейтральний простір на тому ж рівні</p> <p>Пальці руки (крім великого відстовбурченого, кінчик якого впирається в лице) швидко і поперемінно рухаються і складаються в наступну конфігурацію</p>
Немануальні знаки:	<p><i>Погляд</i></p> <p><i>Міміка</i></p> <p><i>Голова</i></p> <p><i>Корпус</i></p>	<p>На реального чи уявного співбесідника</p> <p>Ледь витягнуті губи на другій конфігурації відпускаються</p> <p>Нерухомо</p> <p>Нерухомо</p>

ОДИН ЛІТР

Тип жесту:

складний

Класифікаційна група жесту: одnorучний

Мануальні знаки:

Конфігурація

Орієнтація долоні

Локалізація

Рух

Погляд

Немануальні знаки:

Міміка

Голова

Корпус

Права рука в конфігурації

Повернена до себе

Рівень середини грудини, бічна область, нейтральний простір

Рука у сталій конфігурації робить подвійний рух донизу і застигає

На реального чи уявного співбесідника

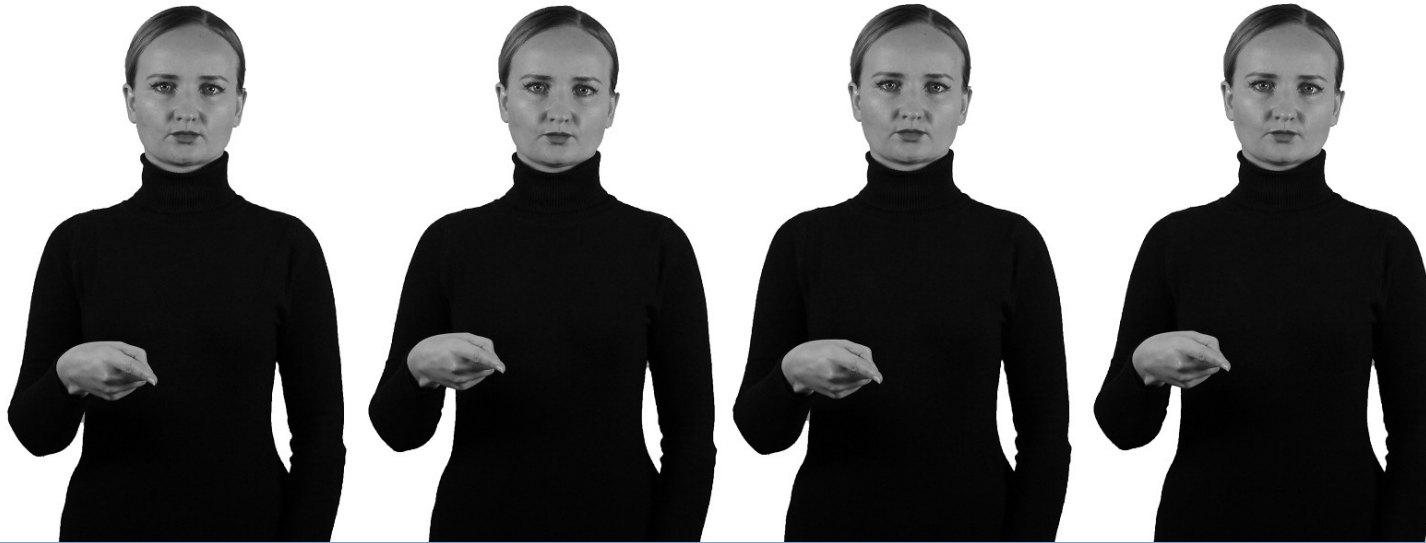
Губи ледь збираються до центру.

Нерухомо

Нерухомо

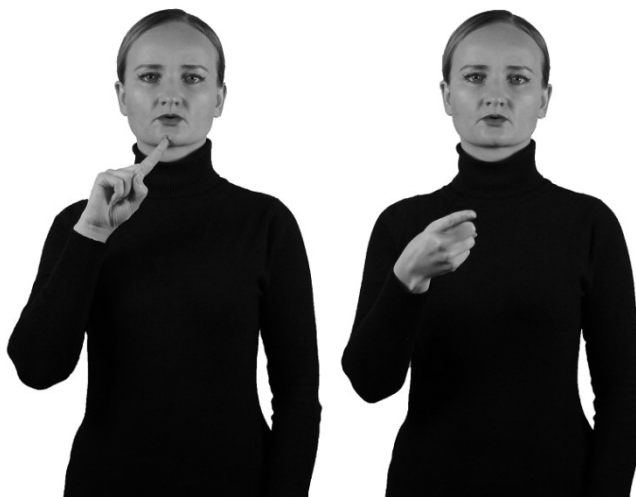
ОДНА ХВИЛИНА

Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<p><i>Конфігурація</i></p> <p><i>Орієнтація долоні</i></p> <p><i>Локалізація</i></p> <p><i>Рух</i></p>	<p>Права рука в конфігурації </p> <p>Закрита долоня у бічній позиції</p> <p>Рівень середини грудини, бічна область, нейтральний простір</p> <p>Рука у сталій конфігурації робить дрібний подвійний рух до себе</p>
Немануальні знаки:	<p><i>Погляд</i></p> <p><i>Міміка</i></p> <p><i>Голова</i></p> <p><i>Корпус</i></p>	<p>На реального чи уявного співбесідника</p> <p>Нейтральна</p> <p>Нерухомо</p> <p>Нерухомо</p>

ОДИН РІК

Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Локалізація</i>	Закрита долоня, спрямована на співбесідника, переходить у бічну позицію.
	<i>Рух</i>	Рівень підборіддя
	<i>Погляд</i>	Рука у сталій конфігурації робить різкий рух вказівним пальцем у нейтральний простір
Немануальні знаки:	<i>Міміка</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Голова</i>	Губи наближено до О
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ЧЕРЕЗ ОДИН РІК

Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Локалізація</i>	Закрита долоня, спрямована на співбесідника, переходить у нейтральний простір
	<i>Рух</i>	Рівень підборіддя і плеча Рука у сталій конфігурації робить різкий напівколовий рух всією рукою у нейтральний простір
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Губи трохи напіввідкриті і дещо розтягнені
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДИН РІК ТОМУ

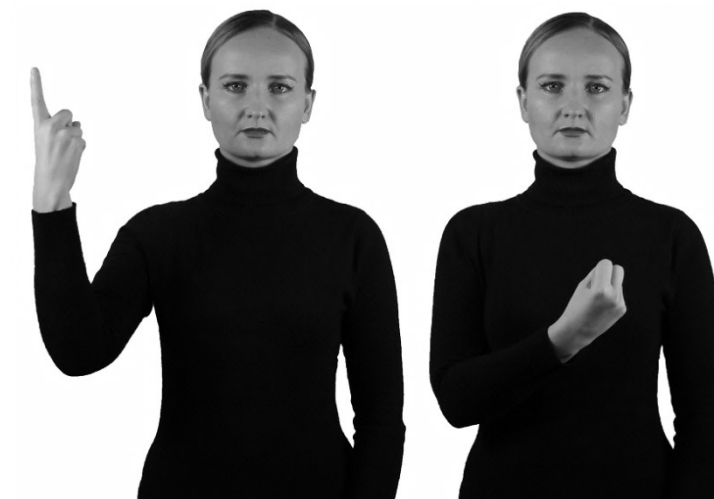
Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Локалізація</i>	Закрита долоня у бічній позиції з наступним спрямуванням на співбесідника
	<i>Рух</i>	Рівень шиї і плеча
	<i>Погляд</i>	Рука у сталій конфігурації робить напівколовий рух за голову і застигає збоку правого плеча
Немануальні знаки:	<i>Міміка</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Голова</i>	Губи, які були наближені до О, при русі за голову, - відпускаються
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДИН МІСЯЦЬ

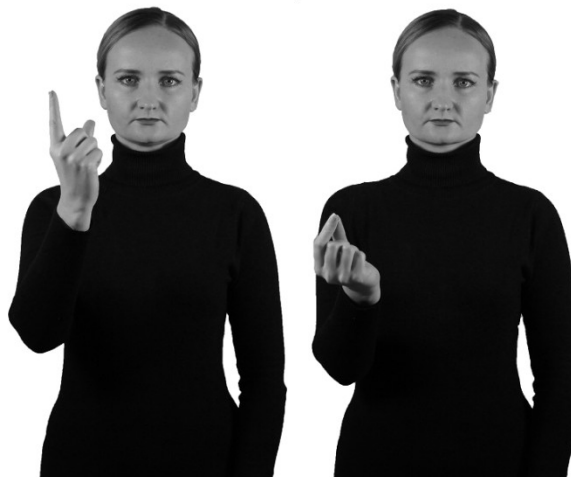
Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Закрита долоня у бічній позиції
	<i>Локалізація</i>	Область лиця
	<i>Рух</i>	Рука у сталій конфігурації йде вниз, з'їжджаючи кінчиком вказівного палиця по носу
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Нейтральна
	<i>Голова</i>	Нерухомо
<i>Корпус</i>	Нерухомо	

ОДИН ТИЖДЕНЬ

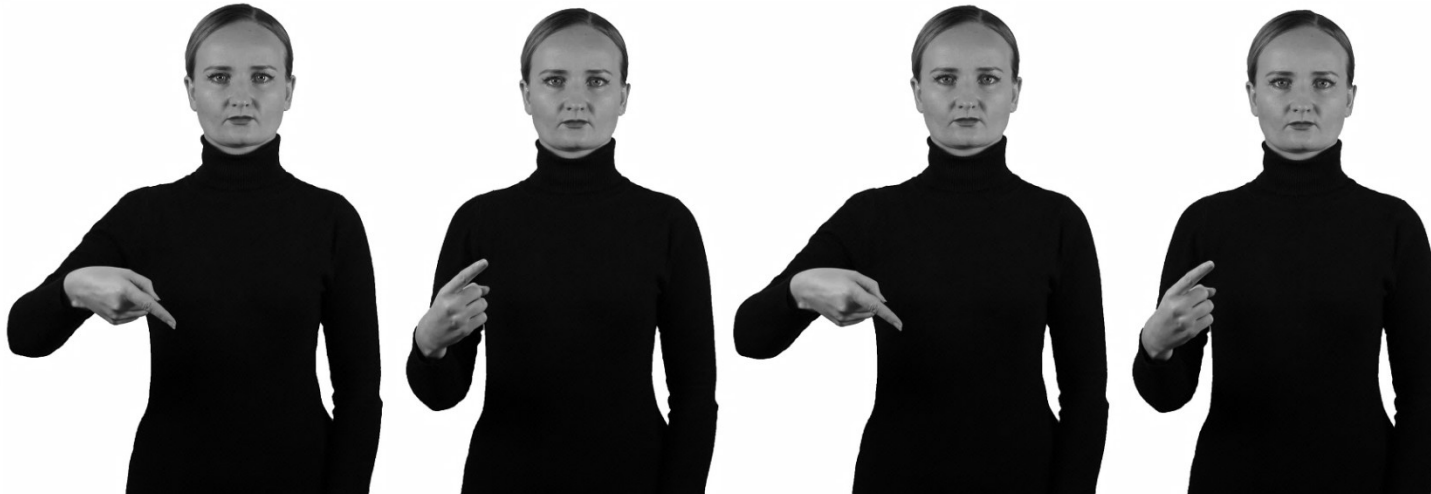
Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Повернена до себе
	<i>Локалізація</i>	З боку олови до середини грудини. Нейтральний простір
	<i>Рух</i>	Рука у першій конфігурації під час діагонального руху переходить у другу конфігурацію і застигає у центрі грудини
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Нейтральна
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДИН ДЕНЬ

Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Повернена до себе
	<i>Локалізація</i>	Бічна область на рівні шиї переходить у праву область грудини. Нейтральний простір.
	<i>Рух</i>	При різкому зниженні руки вказівний палець зникається з великим.
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Нейтральна
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДНА КОПІЙКА

Тип жесту:

складний

Класифікаційна група жесту: одноручний

Мануальні знаки:

Конфігурація

Орієнтація долоні

Локалізація

Рух

Погляд

Немануальні знаки:

Міміка

Голова

Корпус

Права рука в конфігурації

Закрита долоня у бічній позиції

Правий бік грудини. Нейтральний простір. 10-20 см

Зап'ясток руки здійснює подвійний рух присідання до себе

На реального чи уявного співбесідника

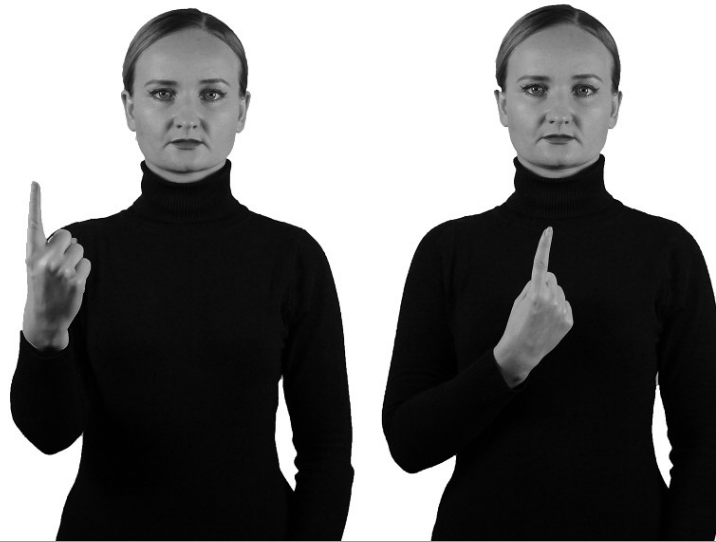
Губи, ледь зібрані до O, в кінці руху відпускаються

Нерухомо

Нерухомо

ДО МЕНЕ ПІДІЙШЛА ОДНА ОСОБА/ЛЮДИНА

Тип жесту:

складний

Класифікаційна група жесту: одноручний

Мануальні знаки:

Конфігурація

Орієнтація долоні

Локалізація

Рух

Погляд

Немануальні знаки:

Міміка

Голова

Корпус

Права рука в конфігурації

Закрита долоня спрямована на себе

Правий бік грудини

Рука зі сталою конфігурацією здійснює рух від співрозмовника до себе

На реального чи уявного співбесідника

Нейтральна, якщо нема емоційного наповнення у реченні

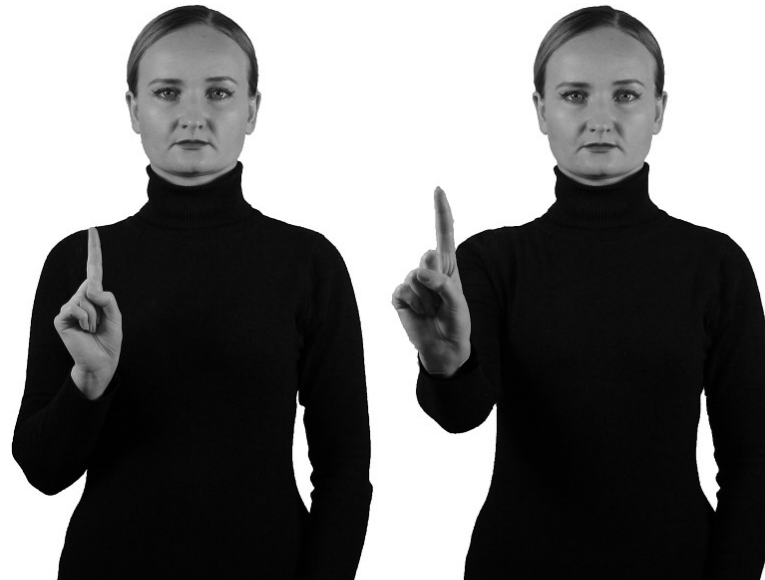
Нерухомо

Нерухомо

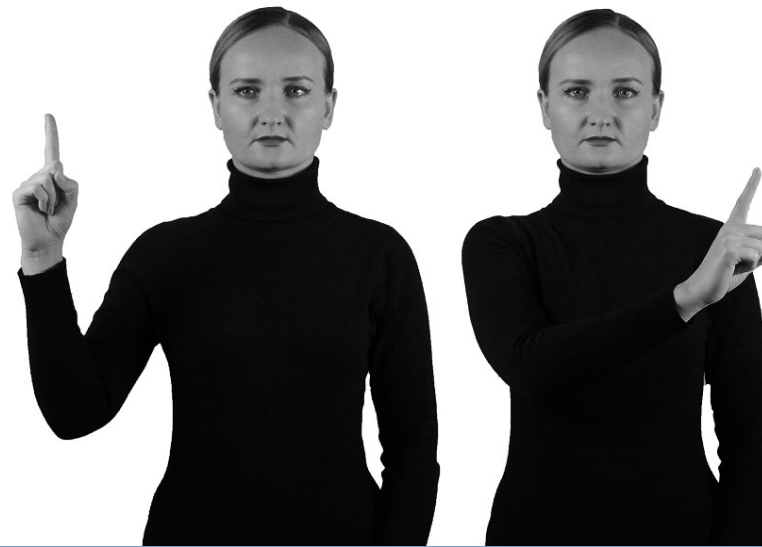

ВІД МЕНЕ ВІДЙШЛА ОДНА ОСОБА/ЛЮДИНА

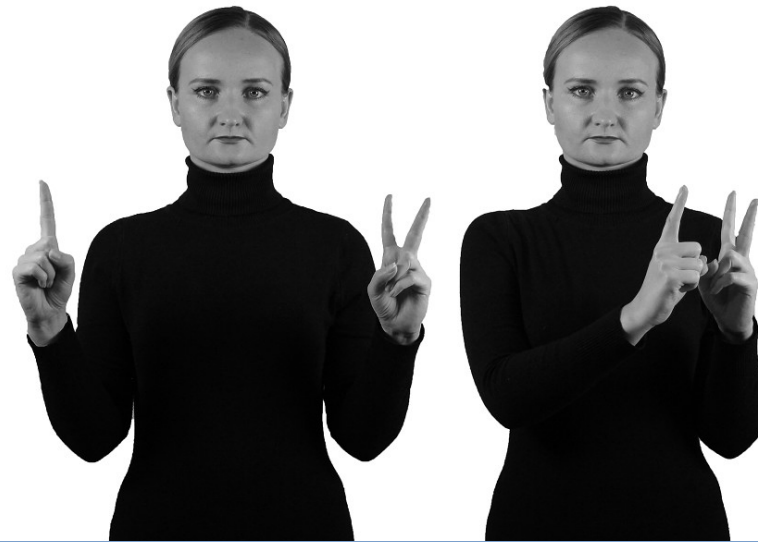
Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одnorучний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Закрита долоня спрямована на співбесідника
	<i>Локалізація</i>	Правий бік грудини
	<i>Рух</i>	Рука зі сталою конфігурацією здійснює рух від себе до співрозмовника
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Нейтральна, якщо нема емоційного наповнення у реченні
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ПОВЗ МЕНЕ ПРОЙШЛА ОДНА ОСОБА/ЛЮДИНА

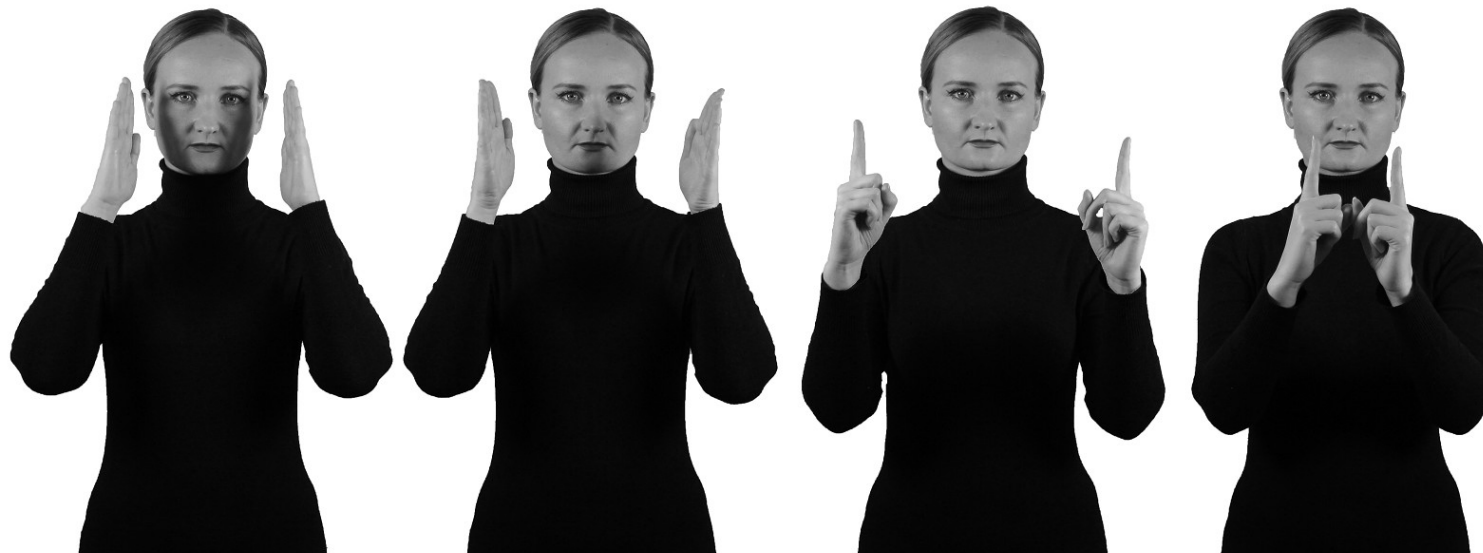
Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту:	одноручний	
Мануальні знаки:	<p><i>Конфігурація</i></p> <p><i>Орієнтація долоні</i></p> <p><i>Локалізація</i></p> <p><i>Рух</i></p>	<p>Права рука в конфігурації </p> <p>Закрита долоня у бічній позиції</p> <p>Область пліч та верхньої частини грудей</p> <p>Рука зі сталою конфігурацією здійснює рух справа наліво.</p>
Немануальні знаки:	<p><i>Погляд</i></p> <p><i>Міміка</i></p> <p><i>Голова</i></p> <p><i>Корпус</i></p>	<p>На реального чи уявного співбесідника / або концентрація погляду на кінчик пальчика</p> <p>Нейтральна</p> <p>Нерухомо</p> <p>Нерухомо</p>

ОДНА ОСОБА/ЛЮДИНА ПІДІЙШЛА ДО ДВОХ ОСІБ/ЛЮДЕЙ

Тип жесту:	складений	
Класифікаційна група жесту:	дворучний	
Мануальні знаки:	<p><i>Конфігурація</i></p> <p><i>Орієнтація долоні</i></p> <p><i>Локалізація</i></p> <p><i>Рух</i></p>	<p>Права рука в конфігурації </p> <p>Закриті долоні обох рук спрямовані одна на одну</p> <p>На рівні грудей. Нейтральний простір</p> <p>Зустрічний рух із зіткненням обох рук, які мають різні конфігурації</p>
Немануальні знаки:	<p><i>Погляд</i></p> <p><i>Міміка</i></p> <p><i>Голова</i></p> <p><i>Корпус</i></p>	<p>На реального чи уявного співбесідника</p> <p>Нейтральна</p> <p>Нерухомо</p> <p>Нерухомо</p>

ОДИН НА ОДИН, САМ НА САМ

Тип жесту:

складений

Класифікаційна група жесту: дворучний

Мануальні знаки:

Конфігурація

Орієнтація долоні

Локалізація

Рух

Погляд

Немануальні знаки:

Міміка

Голова

Корпус

Права рука в конфігурації

Обидві відкриті долоні спрямовані одна на одну з переходом у закриті

Область лиця і рівня плечей

Подвійний рух рук у першій конфігурації – від лиця вперед до нейтрального простору і назад – з переходом до другої конфігурації з відображенням сходження одна до одної із зіткненням

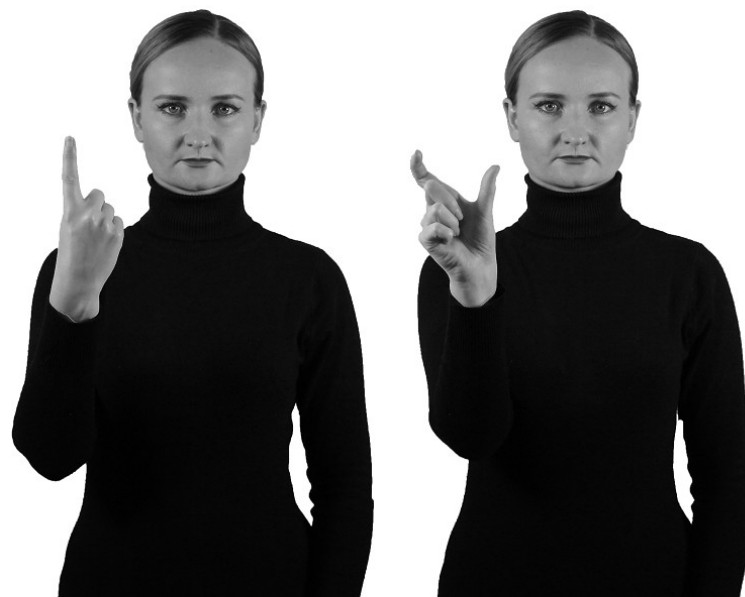
На реального чи уявного співбесідника

Нейтральна

Нерухомо

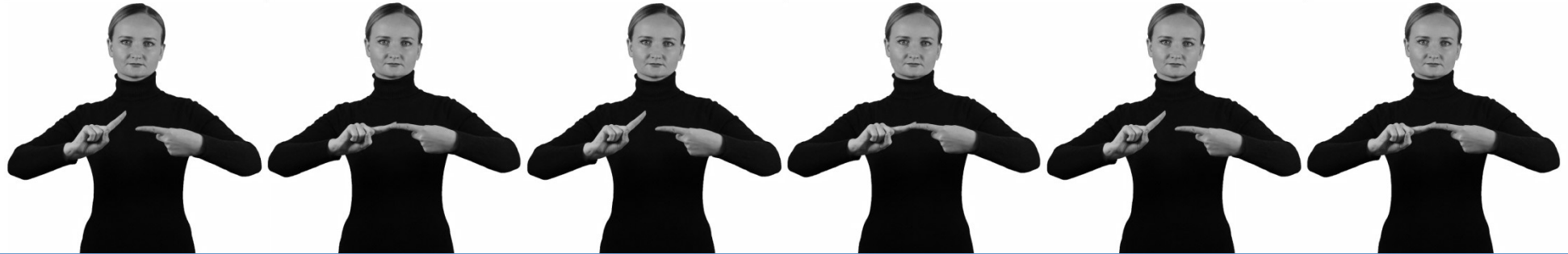
Нерухомо

ОДНА ОСОБА/ЛЮДИНА

Тип жесту:	складений	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Закрита долоня, яка спрямована до себе, повертається у іншій конфігурації до співбесідника
	<i>Локалізація</i>	Область правого плеча і правого боку грудей
	<i>Рух</i>	Перша конфігурація переливається у другу в процесі розвертаючого руху донизу
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Ледь помітна розчахнутість очей на другій конфігурації зникає
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

НА ПЕРШОМУ ПОВЕРСІ

Тип жесту:

простий

Класифікаційна група жесту: дворучний

Мануальні знаки:

Конфігурація

Орієнтація долоні

Локалізація

Рух

Погляд

Немануальні знаки:

Міміка

Голова

Корпус

Права рука в конфігурації

Закрита долоня правої руки спрямована на співбесідника, закрита долоня лівої спрямована до себе

На рівні грудей

Подушечкою вказівного пальця правої руки здійснити подвійний удар по подушечці вказівного пальця лівої руки

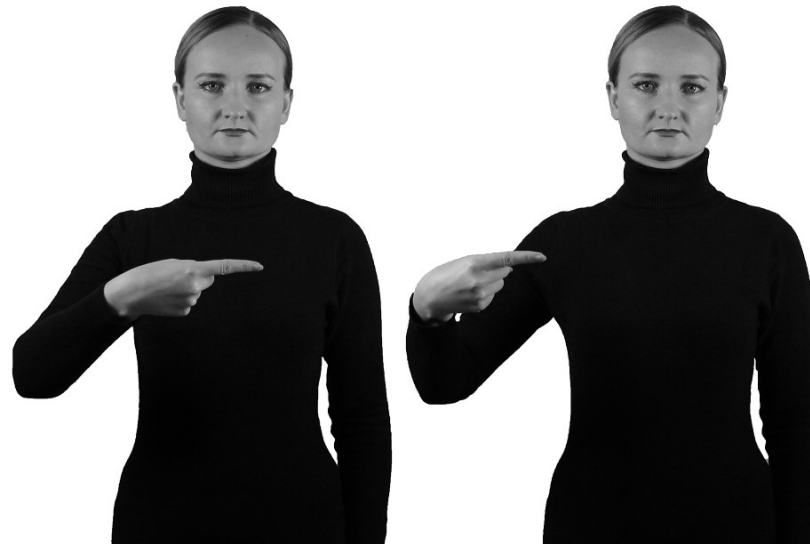
На реального чи уявного співбесідника

Легке стиснення губ в кінці руху зникає

Нерухомо

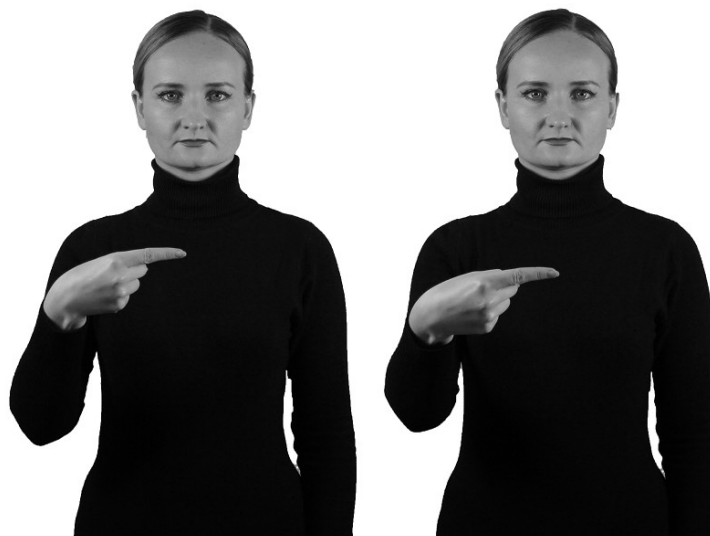
Нерухомо

ОДНОПОВЕРХОВИЙ БУДИНОК

Тип жесту:	складений	
Класифікаційна група жесту:	одноручний	
Мануальні знаки:	Конфігурація	Права рука в конфігурації
	Орієнтація долоні	Повернена до себе
	Локалізація	На рівні середини грудей
	Рух	Рука зі сталою конфігурацією у лежачому положенні здійснює подвійний рух по лінії зліва направо
Немануальні знаки:	Погляд	На реального чи уявного співбесідника
	Міміка	Нейтральна
	Голова	Нерухомо
	Корпус	Нерухомо

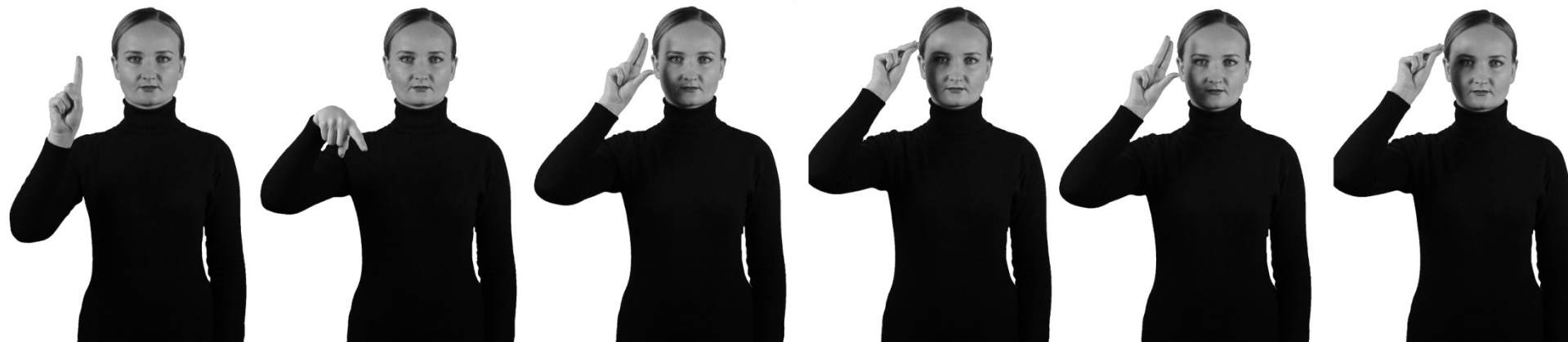
ОДИН РЯДОК

Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Повернена до себе
	<i>Локалізація</i>	На рівні середини грудей
	<i>Рух</i>	Рука зі сталою конфігурацією у лежачому положенні рухається по лінії зліва направо
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Нейтральна
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДНОЦИФРОВЕ ЧИСЛО

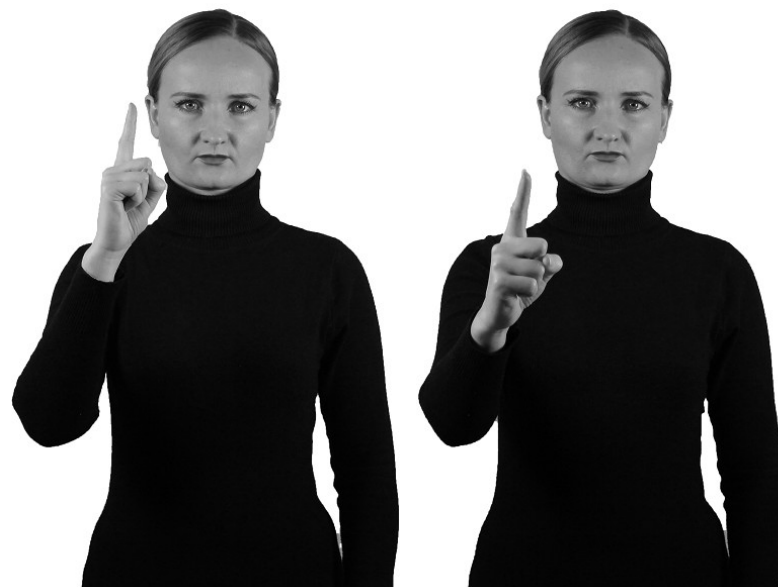
Тип жесту:	складений	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Закрита направлена на співбесідника долоня повертається до себе, після чого повертається у висхідну позицію
	<i>Локалізація</i>	Бічна область між рівнями плеча і лоба. Нейтральний простір
	<i>Рух</i>	Вказівний палець першої конфігурації різко опускається вниз, після чого формується у другу конфігурацію піднявшись до скроні. При тому при формуванні другої конфігурації йде подвійне змикання вказівного з середнім разом - з великим
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Дещо зібрані губи в О витягуються несильно вперед на другій конфігурації
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДНОЦИФРОВЕ (ЧИСЛО)

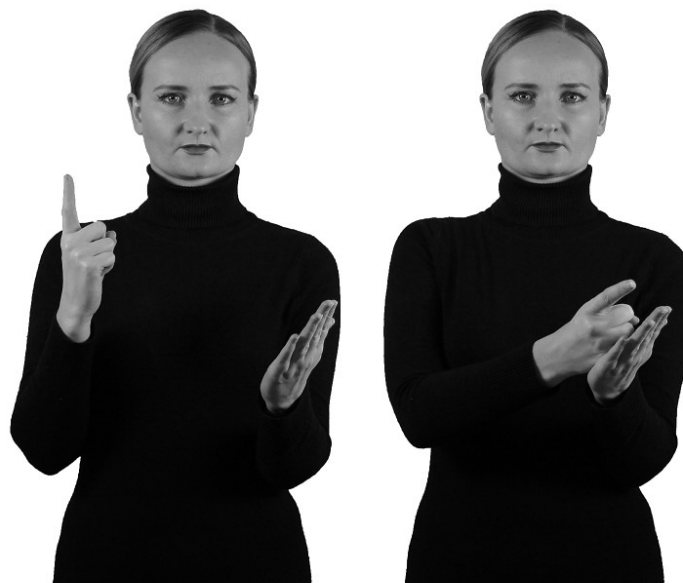
Тип жесту:		складений
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	 <p>Права рука в конфігурації Закрита долоня повернена до співбесідника</p>
	<i>Орієнтація долоні</i>	Нейтральний простір з правого боку на рівні нижньої половини обличчя з підйомом до правого боку лоба, не чіпаючи його
	<i>Локалізація</i>	Нейтральний простір з правого боку на рівні нижньої половини обличчя з підйомом до правого боку лоба, не чіпаючи його
	<i>Рух</i>	Рука у першій конфігурації робить різкий рух вперед (типу удару) і піднімаючись до скроні, переливається у другу конфігурацію з подвійним змиканням трьох пальців, утворивши третю конфігурацію
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Дещо зібрані губи в О витягуються несильно вперед на другій конфігурації
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

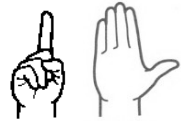
ОДИНИЦЯ

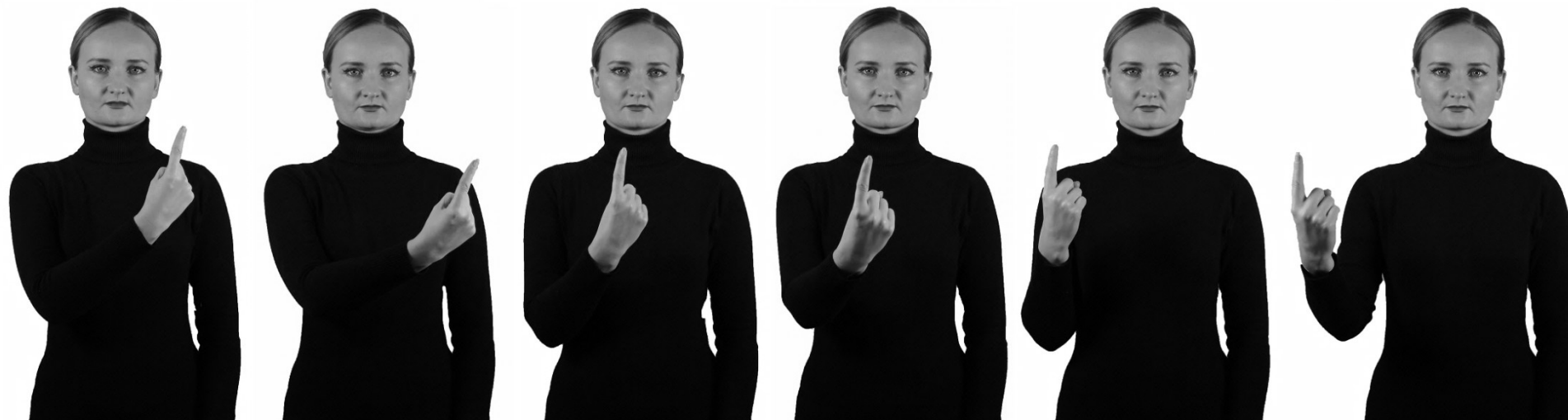
Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту:	одноручний	
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Локалізація</i>	Закрита, тильною стороною до себе
	<i>Рух</i>	На рівні шиї і правого плеча
	<i>Погляд</i>	Рух руки вперед з дещо і зниженням вниз (без зсіни положення)
Немануальні знаки:	<i>Міміка</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Голова</i>	Візуально ледь зібрана нижня губа разом з верхньою розтягуються, випинаються злегка, відкриваючи зуби
	<i>Корпус</i>	Нерухомо
		Нерухомо

ОДИНИЦЯ

Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: дворучний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Закрита долоня правої руки у бічному положенні тильною стороною до себе. Відкрита догори долоня лівої руки
	<i>Локалізація</i>	На рівні грудей. Нейтральний простір. 10- - 30 см
	<i>Рух</i>	Тильною стороною правої руки рухаємося з ударом по відкритій долоні лівої руки
	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
Немануальні знаки:	<i>Міміка</i>	Ледь зібрані губи у формі O дещо розтягуються показуючи стиснуті губи
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ОДИНИЦІ

Тип жесту:

простий

Класифікаційна група жесту: одноручний

Мануальні знаки:

Конфігурація

Орієнтація долоні

Локалізація

Рух

Погляд

Немануальні знаки:

Міміка

Голова

Корпус

Права рука в конфігурації

Повернена до себе

Верхня частина грудини.

Плавний рух руки з даною конфігурацією зліва направо

На реального чи уявного співбесідника

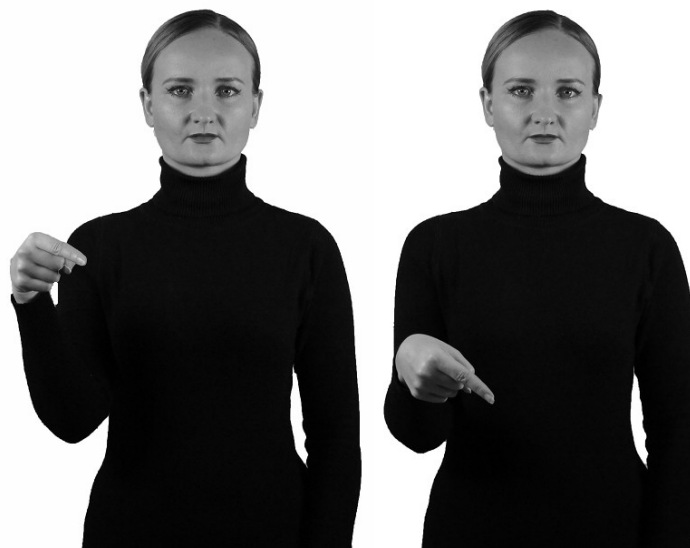
Губи, які були зібрані у форму О, розтягуються візуально

Нерухомо

Нерухомо

ОДНА ТИСЯЧА

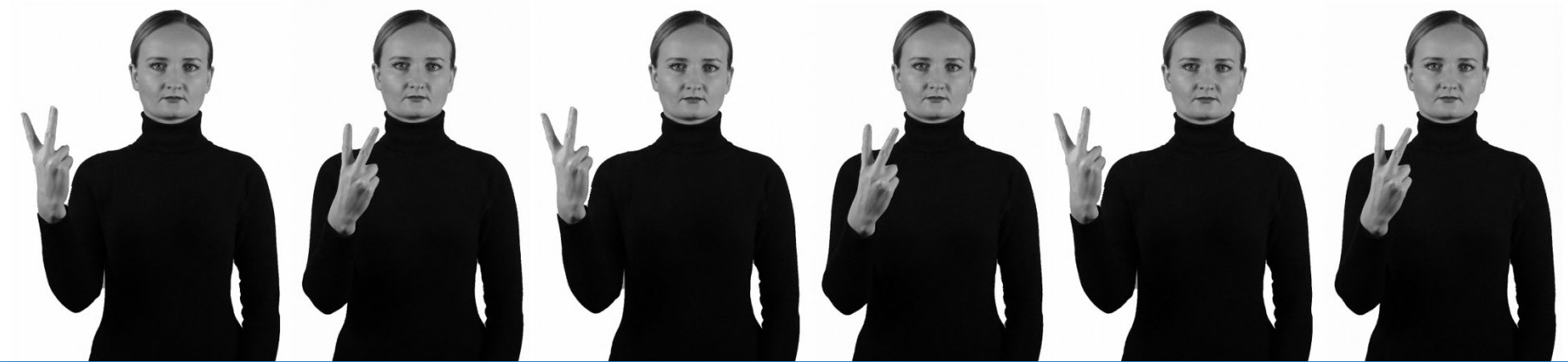
Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту: одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Локалізація</i>	Закрита долоня робочої руки у положенні 45 ° Район грудини. Нейтральний простір. 10-30 см
	<i>Рух</i>	Різкий одиничний рух правої руки у даній конфігурації до низу з дотриманням кута у 45 °
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Губи розтягнуті дещо, між ними видніються зуби у положенні вимови – ти.
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ДВА

Тип жесту:	простий		
Класифікаційна група жесту: одноручний			
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>		
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Повернена до себе	
	<i>Локалізація</i>	На рівні грудей. Нейтральний простір. 10-20 см	
	<i>Рух</i>	Без руху в процесі відтворення	
	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника	
Немануальні знаки:	<i>Міміка</i>	Верхні зуби, які ледь притискають нижню гуу, різко відпускають її за допомогою опускання нижньої щелепи	
	<i>Голова</i>	Нерухомо	
	<i>Корпус</i>	Нерухомо	

ДРУГИЙ

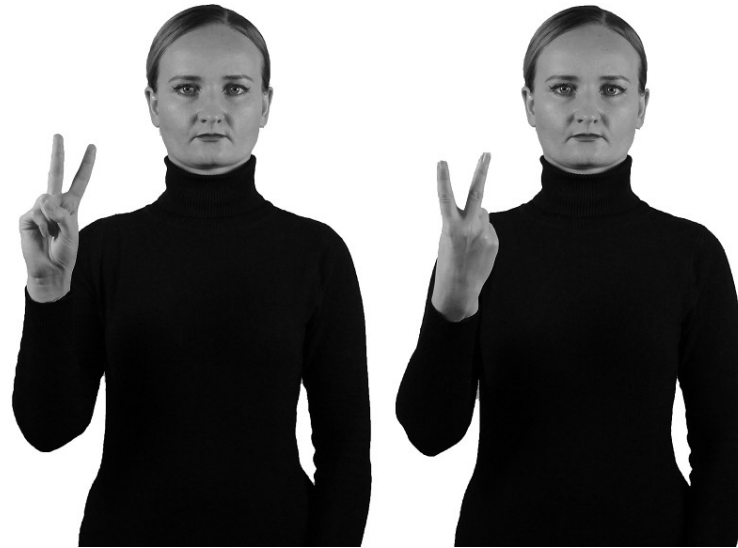

Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту:	одноручний	
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Повернена до себе
	<i>Локалізація</i>	Область грудини з правого боку
	<i>Рух</i>	Рука у конфігурації робить подвійний рух справа наліво з поверненням у висхідну позицію.
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Дещо відкриті губи різко збираються до центру у формі У
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

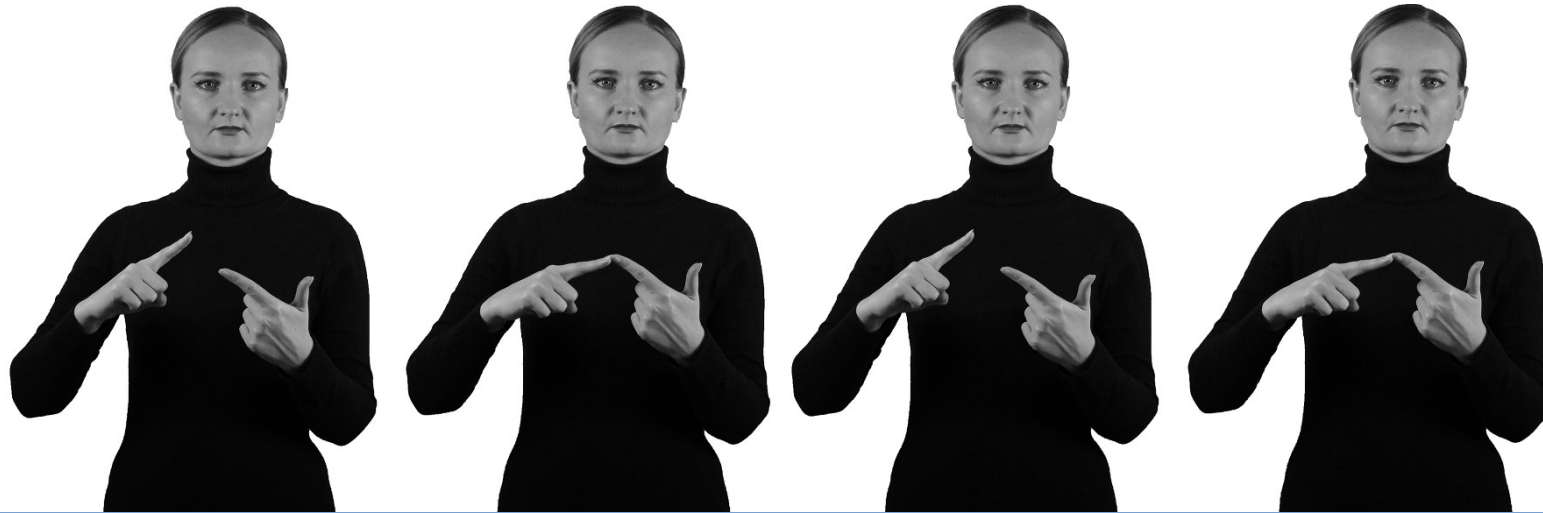

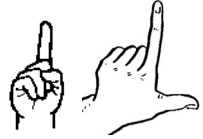
ДРУГИЙ

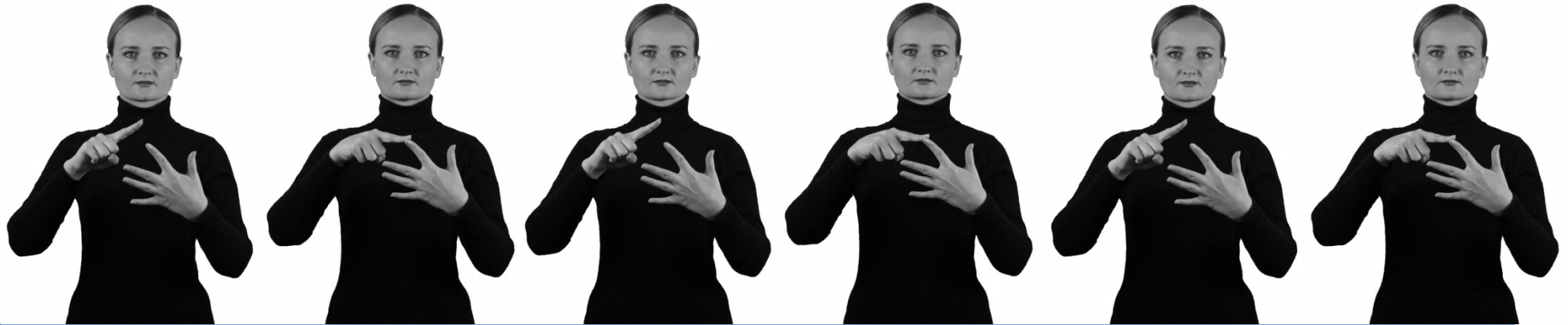
Тип жесту:	простий		
Класифікаційна група жесту: одноручний			
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>		Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>		Напочатку долоня робочої руки спрямована на співбесідника, потім повертається у позицію, спрямованої на себе.
	<i>Локалізація</i>		Область грудини справа (з боку робочої руки)
	<i>Рух</i>		Рука з конфігурацією робить обертання навколо своєї осі.
	<i>Погляд</i>		На реального чи уявного співбесідника
Немануальні знаки:	<i>Міміка</i>		Дещо відкриті губи різко збираються до центру у формі У
	<i>Голова</i>		Нерухомо
	<i>Корпус</i>		Нерухомо

ПО-ДРУГЕ

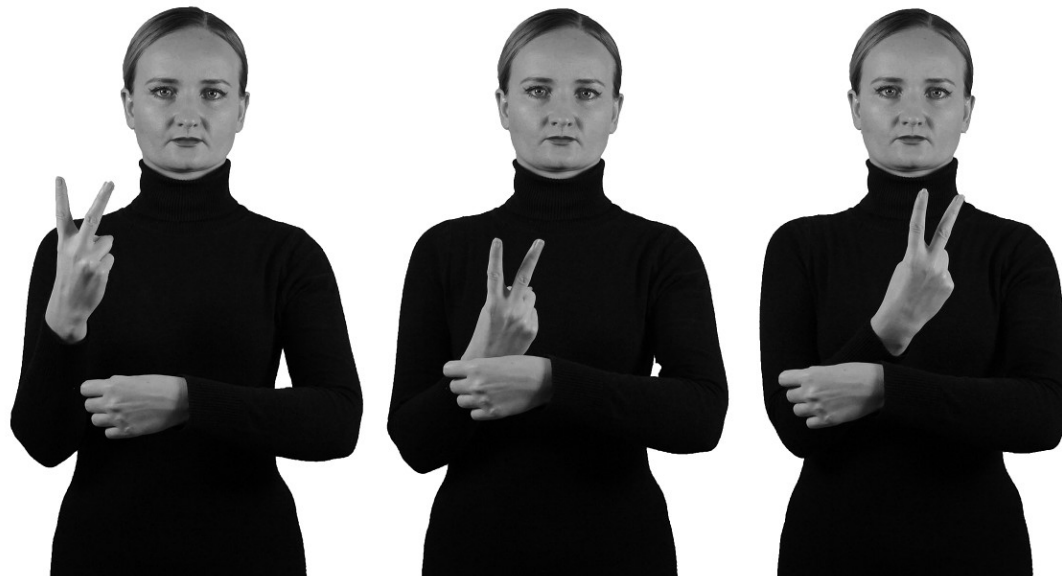
Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту:	дворучний	
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Локалізація</i>	Закрита долоня робочої руки спрямована донизу, Закрита долоня допоміжної руки спрямована на себе
	<i>Рух</i>	На рівні груднини. Нейтральний простір. 10-30 см Подушечкою вказівного пальця домінуючої руки з подвійним постукуванням по подушечці вказівного пальця допоміжної руки
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Дещо відкриті губи різко збираються до центру у формі У
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ДРУГЕ

Тип жесту:	простий	
Класифікаційна група жесту:	дворучний	
Мануальні знаки:	<p><i>Конфігурація</i></p> <p><i>Орієнтація долоні</i></p> <p><i>Локалізація</i></p> <p><i>Рух</i></p>	<p>Права рука в конфігурації </p> <p>Бічна закрита долоня робочої руки, долоня допоміжної руки повернена на себе</p> <p>На рівні грудини. Нейтральний простір. 10-30 см</p> <p>Подушечкою вказівного пальця домінантної руки з подвійним постукуванням по подушечці вказівного пальця допоміжної руки</p>
Немануальні знаки:	<p><i>Погляд</i></p> <p><i>Міміка</i></p> <p><i>Голова</i></p> <p><i>Корпус</i></p>	<p>На реального чи уявного співбесідника</p> <p>Дещо відкриті губи різко збираються до центру у формі У</p> <p>Нерухомо</p> <p>Нерухомо</p>

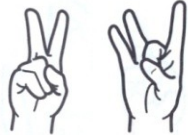
ДВА РАЗИ

Тип жесту:	складний	
Класифікаційна група жесту:	дворучний	
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>	Права рука в конфігурації
	<i>Орієнтація долоні</i>	Повернені до себе
	<i>Локалізація</i>	На рівні плеча робочої руки до центру грудей. Нейтральний простір. 10-20 см.
	<i>Рух</i>	Робоча рука у першій конфігурації з легким ударом проходить тильною стороною по тильній стороні кулака допоміжної руки
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника
	<i>Міміка</i>	Верхні зуби, які ледь притискають нижню гуу, різко відпускають її за допомогою опускання нижньої щелепи
	<i>Голова</i>	Нерухомо
	<i>Корпус</i>	Нерухомо

ДРУГИЙ РАЗ

Тип жесту:	складений		
Класифікаційна група жесту:	одноручний		
Мануальні знаки:	<i>Конфігурація</i>		
	<i>Орієнтація долоні</i>	Права рука в конфігурації Повернена до себе	
	<i>Локалізація</i>	На рівні плеча робочої руки до центру грудей. Нейтральний простір. 10-20 см.	
	<i>Рух</i>	Рука у першій конфігурації робить легкий рух справа наліво переливаючись у іншу конфігурацію	
Немануальні знаки:	<i>Погляд</i>	На реального чи уявного співбесідника	
	<i>Міміка</i>	Губи різко збираються до центру	
	<i>Голова</i>	Нерухомо	
	<i>Корпус</i>	Нерухомо	

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Географічний жестівник : континенти, країни, міста. С. Кульбіда, І. Чепчина та ін. — Посібник. — Київ: СПКТБ УТОГ. 2014. — 96 с.
2. Дятлова К., Заварницький Д. Словник жестової мови: церковна лексика на CD, відеокасета. К. Дятлова, Д. Заварницький. -К.: «Видавництво «Глас», 2006.
3. Жест. Відео на CD. – Ч.1, 2.- К.: ТОВ „Республіканський навчально-науковий центр ДНІТ, 2005.
4. Зборовська Н., Кульбіда С. Особливості лінгвістичного дослідження української жестової мови у доробку Р.Г.Краєвського.- Наталія Зборовська, С. Кульбіда.- Жестова мова й сучасність: Збірник наукових праць. – Вип. 2.- Київ, 2007.- С.197 – 210.
5. Іванюшева Н.В. та ін. Український тематичний відеословник жестової мови: Навчально-методичний посібник у 3 CD. – К.: Київська організація УТОГ, Культурний центр УТОГ, Українсько-Канадський Альянс для глухих і слабочуючих, 2003.
6. Іванюшева Н.В., Кульбіда С.В. Українська жестова абетка. Н. Іванюшева, С. Кульбіда. - Науково-метод. посібник (доп. і доопр.). – Київ: ТОВ «Київська Русь», 2005.- 64 с.
7. Краєвський Р. Г. Мова жестів глухих. Рудольф Генріхович Краєвський. Посібник. – К.: «Радянська школа», 1964. – 219 с.
8. Корпус 15 тисяч жестових одиниць українською жестовою мовою на сайті <https://www.spreadthesign.com/ua>.
9. Кульбіда С.В. Жест як елемент жестикуляції. Локалізація – компонент жесту / С.В. Кульбіда // Жестова мова й сучасність: збірник наукових праць. – 2010. – Вип. 5. – С. 159 – 175. <http://lib.iitta.gov.ua/1980/>
10. Кульбіда С.В. Жест як основний компонент жестової мови. С. Кульбіда. - Жестова мова й сучасність : зб. наук. праць. – К.: Науковий світ, 2010. – Вип. 5. – С. 159 – 175.
11. Кульбіда С.В. Конфігурація — компонент жесту. С. Кульбіда. ... К., 2017.- 15 с.
12. Кульбіда С. В. Теоретико-методичні засади використання жестової мови у навчанні нечуючих : монографія / С. В. Кульбіда. - К. : Поліпром, 2010. - 503 с.
13. Кульбіда С.В. Українська дактилологія : науково-методичний посібник. - С. Кульбіда. - К.: Педагогічна думка, 2007. - 328 с.
14. Лексикон жестов : пособие. – Донецьк: Центр для глухих “Видеть значит слышать”, 2004. - 536 с.
15. Луцько К.В. Говори, думай, запам'ятовуй! Катерина Луцько. Підручник для нечуючих учнів. К., 1995. - 238 с.
16. Максименко Ю.П., Іванюшева Н.В., Щур Р.І. Азбука жестів. К.: Радянська школа, 1990. - 24 с.
17. Смирнова Е. Знакомьтесь: «Мимический словарь» Н. А. Тяжелова. Е. Смирнова // Наше життя. – 2002 – № 3 – С. 7.

18. Тищенко О.М., Кульбіда С. В. Українська жестова мова як об'єкт лексикографічної параметризації / О. М. Тищенко, С. В. Кульбіда / Лексикографічний бюлетень. – Вип. 12. – Київ, 2005. – С.37 – 42.
<http://www1.nas.gov.ua>
19. Тяжелов Н. А. Мимический словарь (рукопись). – Харьков, 1940. – 240 с.
20. Український жестівник для батьків: навчальний посібник / С.Кульбіда, І.Чепчина, Н.Адамюк, Іванюшева Н.В. – К.СПКТБ УТОГ, 2011. – 377 с.
21. Українська жестова мова. Жестівник : навчальний посібник / С.Кульбіда, І.Чепчина, Н.Адамюк. – К.: [Педагогічна думка], 2012. – 206 с.
22. Український жестівник для батьків. Жестівник. - НАПН України, Ін-т спец. педагогіки, Лаб. Жестової мови, Укр. т-во глухих. – К.: СПКТБ УТОГ, 2011. – 380 с.
23. Українсько-польський тематичний словник жестової мови (для батьків і дітей) // Укладачі: Бойчук О. та ін. - Харків.: Прапор, 2009. - 88 с.
24. Battison R. M. 1974. Phonological deletion in American Sign Language. *Sing Lang. Stud.* 5:1-19.
25. Bellugi U., Klima E. Aspects of sign language and its structure. See Ref. 44, 1975. – pp. 169 – 203.
26. Cogill-Koez D. Signed language classifier predicates: linguistic structures or schematic visual representation? // *Sign language and linguistics.* V. 3 (2). 2000.
27. Hoiting N., Slobin D. Transcription as a tool for understanding: The Berkeley transcription system for sign language research (BTS) // Morgan G., Woll B. (eds.). *Directions in sign language acquisition.* Amsterdam; Philadelphia, 2002.
<http://ihd.berkeley.edu>.
28. Liddell S. *Grammar, gesture and meaning in American sign language.* Cambridge, 2003.
29. Stokoe W. C. Sign language structure: An outline of the visual communication systems of the American deaf // *Studies in linguistics* 21: Occasional papers 8, 1960. 94 pp.
30. Supalla T. The classifier system in American sign language // Craig C. G. (ed.). *Noun classes and categorization.* Amsterdam; Philadelphia, 1986.
31. Zeshan U. Indo-Pakistani sign language grammar: A typological outline // *Sign language studies.* III, 2. 2000.